

Hukuka Giriş

Test 1 Çözümü

VATANDAŞLIK

1. Fiil ehliyeti, kişinin haklarını kullanabilmesi ehliyetidir. Hak ehliyeti tam ve sağ doğmak koşulu ile ana rahmine düşmeyle başlar ancak fiil ehliyetinin kullanılabilmesi için belli şartlar aranmaktadır. Bunlar; erginlik, ayırtım gücü (sezginlik) ve kısıtlı olmamaktır. Ayırtım gücüne sahip olmayan kişilerin, fiil ehliyetlerini kullanma bakımından yetkileri yoktur. Bu kişiler tam ehliyetsiz sınıfına girerler.

Cevap: C

2. Bir somut olaya uygulanacak yazılı ya da yazılı olmayan bir hukuk kuralının bulunmaması durumuna hukuk boşluğu adı verilmektedir. Kanunda ya da örf adet hukukunda bir meselenin çözümüyle ilgili hiçbir kuralın olmaması durumudur. Bir başka deyişle uygulanabilir hiçbir hukuk kuralının olmamasıdır. Bu durumda hakim bu boşluğu yardımcı kaynaklar vasıtasıyla ya da kendi yarattığı hukuk ile doldururken "olması gereken hukuk"tan da faydalanacaktır.

Cevap: A

3. Ölüm tehlikesi içinde kaybolan veya kendisinden uzun zamandan beri haber alınamayan bir kimsenin ölümü hakkında kuvvetli olasılık varsa, hakları bu ölüme bağlı olanların başvurusu üzerine mahkeme bu kişinin gaipliğine karar verebilir.

Yetkili mahkeme, kişinin Türkiye'deki son yerleşim yeri; eğer Türkiye'de hiç yerleşmemişse nüfus sicilinde kayıtlı olduğu yer; böyle bir kayıt da yoksa anasının veya babasının kayıtlı bulunduğu yer mahkemesidir.

Gaiplik kararının istenebilmesi için, ölüm tehlikesinin üzerinden en az bir yıl veya son haber tarihinin üzerinden en az beş yıl geçmiş olması gerekir.

Mahkeme, gaipliğine karar verilecek kişi hakkında bilgisi bulunan kimseleri, belirli bir sürede bilgi vermeleri için usulüne göre yapılan ilânla çağırır.

Cevap: D

4. Hukuk sistemimiz, kamu hukuku ve özel hukuk olarak ikiye ayrılmıştır. Devlet-devlet, devlet-kişi arası arasındaki ilişkileri düzenleyen hukuk disiplinine kamu hukuku denir. Anayasa Hukuku, İdare Hukuku, Ceza Hukuku, Vergi Hukuku gibi hukuk dalları kamu hukuku içerisinde yer alır. Kişi-kişi arasındaki ilişkileri düzenleyen hukuk disiplinine ise özel hukuk denir. Borçlar Hukuku, Ticaret Hukuku, Medeni Hukuk gibi hukuk dalları özel hukuk disiplininin alt dallarıdır.

Cevap: B

5. Hukukumuzda, belirli zorunluluklar ve yasaklar getiren emredici; normların içeriğini belirleyen tanımlayıcı, normların diğer kurullarla etkileşimini ortaya koyan ve ayrındırılmasıyla yarayan tamamlayıcı ve eksik noktalarda anlamlandırılmasını gerçekleştiren yorumlayıcı hukuk kuralları bulunmaktadır. Ancak, bildirici hukuk kuralları diye bir kavram söz konusu değildir.

Cevap: A

6. Kişiler hukuku, aile hukuku, miras hukuku, eşya hukuku ve borçlar hukuku, medeni hukukun alt disiplinleri olarak anılmaktadır. Usul hukukunun yargılamaya yönelik işlemleri içerdiği, mahkeme sürecine dair olduğu ve kamu hukuku alanında olduğu unutulmamalıdır.

Cevap: D

7. Olağan evlenme yaşı 17 yaşın doldurulmasıdır. Yani kadın ve erkek 17 yaşını doldurmuş olmalıdır. Bu yaş gerçek evlenme yaşıdır. Yalnız kanunun öneminden dolayı anne babanın birlikte rızası ya da vesayet altındaysa vasinin izni evlenmenin yapılabilmesi için şarttır.

Cevap: B

8. Borcun sona ermesi borç ilişkisinin ortadan kalkmasını ifade eder. İfa edimin yerine getirilmesi demektir ve borç ilişkisini sona erdiren sebeplerden biridir. İbra, alacaklının alacak hakkından vazgeçmesidir ve borcu sona erdirir. Alacaklı ve borçlu sıfatının aynı kişide birleşmesi de borç ilişkisini ortadan kaldıracığından borcu sona erdiren sebeplerden biridir. Takas durumunda da ortak bir irade uyuşması söz konusudur ve borç yeni bir sözleşmeye dayalı olarak sona ermektedir. Ancak borçlunun kusurundan dolayı borcunu ödeyemez duruma gelmesi borç ilişkisini sona erdirmemekte, sadece ötelemekte ya da yeni bir değiştirici sözleşme dahilinde ertelemektedir.

Cevap: D

9. Hak ehliyeti kişinin haklara ve borçlara sahip olabilme ehliyetidir. Hak ehliyeti bir hak olmayıp hak sahibinin bir şartıdır. Medeni kanuna göre kişi tam ve sağ doğmak şartıyla ana rahmine düştüğü an hak ehliyetine sahip olur.

Cevap: C

10. Sadece hak sahibi ile hukuki ilişki içinde olan kişi veya kişilere karşı ileri sürülebilir haklardır. Mutlak haklar gibi herkese karşı değil, ancak belli bir kişiye veya belli kişilere karşı ileri sürülebilir. Alacak hakları en çok görülen türüdür.

Cevap: E

11. Haklar ya devlet tarafından ya da bizzat hak sahibi tarafından korunur. Kişinin hakkını bizzat kendisinin korumasının mümkün olacağı haller meşru müdafaa, zaruret hali ve kuvvet kullanmadır.

Cevap: E

12. Pozitif hukuk bir ülkede belli bir dönemde yürürlükte olan yazılı ve yazısız hukuk kurallarından oluşur.

Cevap: D

13. Gerçek kişilerde kişiliği sona erdiren sebeplerden biri gaipliktir. Gaiplik ölümüne muhtemel gözle bakılacak şekilde kaybolma ya da kendisinden uzun süre haber alınmaması durumunda söz konusu olur. Kısıtlanma ve ayırt etme gücünü kaybetme ise fiil ehliyetini etkileyen durumlardır ancak kişiliği sona erdirmez.

Cevap: D

14. Bir fiilin ceza kanununda belirtilen suç tanımına uygun olmasına tipiklik denir. Tipiklik suçun unsurlarından bir tanesidir. Bir fiilin cezalandırılabilmesi için kanunun o fiili suç sayması gerekir.

Cevap: D

15. Medeni kanuna göre 15 yaşını doldurmuş küçük kendi talebi, velisinin rızası ve vesayet makamının izni ile bir menfaati söz konusuysa mahkeme kararıyla ergin kılınabilir. Buna kazai rüşt denir.

Cevap: D

Hukuka Giriş**Test 2 Çözümü****VATANDAŞLIK**

1. Hakların kazanılması devren kazanma ve aslen kazanma olmak üzere ikiye ayrılır. Devren kazanma bir kimsenin herhangi bir hakkı başkasından devralmak yoluyla kazanmasıdır. Örneğin satım sözleşmesiyle ev satın alan kişi mülkiyet hakkını devren kazanmış olur.

Cevap: E

2. Hukukun kaynakları yazılı kaynaklar, yazısız kaynaklar ve yardımcı kaynaklar olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Yazılı kaynaklar devletin yetkili organları tarafından konulan yazılı kurallardır. Bunlara mevzuat denir. Anayasa, kanun, kanun hükmünde kararname, tüzük, yönetmelik hukukun mevzuu yani yazılı kaynaklarındandır.

Cevap: A

3. Normlar hiyerarşisi alttaki normun üstteki norma tabii olması anlamına gelir. Bir ülkede yazılı kuralların en üst normu anayasadır. Hiçbir kural anayasaya aykırı olarak çıkartılamaz.

Cevap: E

4. İki veya daha fazla gerçek ya da tüzel kişinin aynı amaca yönelik olarak emeklerini ve mallarını birleştirmeleri sonucu oluşan kişi topluluklarına şirket denir. Derneğin kurulabilmesi için en az yedi kişinin irade beyanına ihtiyaç varken vakfın kurulabilmesi için bir kimsenin sağlığında veya vasiyetname ile bir malını bir amaca özgülmesi yeterlidir.

Cevap: C

5. 1839 Tanzimat Fermanıyla hukukumuzdan genel müsadere cezası kaldırılmıştır. Daha sonra yapılan düzenlemelerde benzer hükümler yer almışsa da mevcut mevzuatımız bir kişinin malvarlığına yaşamsal alana da müdahale edecek şekilde el koymaya müsaade etmemektedir.

Cevap: E

6. Bir hakkın, yargı kuvveti önünde nasıl isteneceğine, nasıl savunulacağına, nasıl elde edileceğine dair yollara ait kanunları koyan ve inceleyen hukuk dalına usul hukuku denir. Ceza ve hukuk işleri için ayrı yargılama usulleri öngörülmüştür.

Cevap: C

7. Fiil ehliyetine göre kişiler tam ehliyetli, sınırlı ehliyetli, sınırlı ehliyetsiz ve tam ehliyetsiz olmak üzere dörde ayrılır. Tam ehliyetliler ayırt etme gücüne sahip, ergin ve kısıtlı olmayanlardır. Sınırlı ehliyetliler de bu üç şartı sağlar ancak evlendiklerinde ya da kendilerine yasal danışman atandığı takdirde sınırlı ehliyetli olur. Sınırlı ehliyetsizler ayırt etme gücüne sahip küçük ya da kısıtlıdır. Tam ehliyetsizler ise ayırt etme gücüne sahip değildir.

Cevap: D

8. Yenilik doğuran haklar; taraflar arasında yeni bir hukuki ilişki kuran veya mevcut ilişkide bir değişiklik doğuran ya da bu ilişkiyi sona erdiren bir etkiye sahiptir. Diğer bir deyişle Yenilik doğuran haklar, yeni bir hukuki ilişki kurabilir, var olan durumu değiştirebilir ya da mevcut hukuki durumu sona erdirebilir. Yukarıda yapılan açıklamalardan da görüldüğü üzere yenilik doğuran haklar üç başlık altında toplanabilir. Bunlar; Kurucu yenilik doğuran haklar, Değiştirici yenilik doğuran haklar, Bozucu yenilik doğurucu haklar, olarak sıralanabilir. Kurucu yenilik doğuran haklar: Kullanıldığında yeni bir hukuki durum yaratır.

Cevap: D

9. İcap, muvazaa, edim ve borçlu borçlar hukukuna ait kavramlardan bazılarıdır. İcap öneri demektir. Muvazaa aslında olmayan bir durumu öyleymiş gibi göstermek için yapılan sözleşmedir. Edim ise sözleşmeden doğan yükümlülük anlamına gelmektedir. Borçlu borç ilişkisinde edimde bulunmakla yükümlü kişi demektir. Ancak gaip kavramı medeni hukuka ait olan bir kavramdır ve kişiliğin sona erdiren sebeplerden biridir.

Cevap: B

10. Hukukun kaynakları yazılı kaynaklar, yazısız kaynaklar ve yardımcı kaynaklar olmak üzere üçe ayrılır. Örf ve adetler hukukun yazısız kaynaklarıdır. Bilimsel görüşler ve yargı kararları ise yardımcı kaynaklardır. Genelgeler hukukun yazılı kaynakları arasında yer alır.

Cevap: E

11. Hukukta beş tane yaptırım türü vardır. Bunlar ceza, cebri icra, hükümsüzlük, tazminat ve iptaldir. Bu yaptırım türlerinden iptal, hukuk kurallarına aykırı olarak yapılmış bir idari işlemin yargı organı kararıyla ortadan kaldırılmasıdır. İptal davaları idare mahkemelerinde açılır.

Cevap: A

12. Birbirinin soyundan gelen kişiler arasındaki akrabalığa üstsoy-altsoy hısımlığı denir. Bir kimsenin kendisinden geldiği kişilerle üstsoy ilişkisi vardır. Örneğin bir kimsenin anne babası, büyükanne ve büyükbabası üstsoyu olur. Öte yandan kişinin kendisinden olanlar ise altsoyudur. Örneğin kişinin çocukları, torunları, torununun çocukları kişinin alt soyudur. Dolayısıyla anne-kız, dede-torun, baba-oğul, nine-torun arasında üstsoy-altsoy ilişkisi vardır. Ancak ağabey-kardeş arasındaki ilişki yansoy hısımlığıdır.

Cevap: D

13. Hukuk kuralları toplumsal hayatı düzenleyen kurallardır. Hukuk kurallarını diğer toplumsal hayatı düzenleyen kurallardan ayıran en önemli özelliği yaptırımının maddi olmasıdır. Hukuk kuralları devlet gücüyle desteklenen, uyulmaması sonucu yaptırım uygulanan, cebri hükümler içeren kurallardır. Ancak hukuk kuralları sadece yazılı kurallardan değil örf ve adet hukuku gibi yazısız kurallardan da oluşur.

Cevap: D

14. Ceza, kanunun suç işleyen kişiye uygulanmasını öngördüğü yaptırımdır.

Cebri icra, borcunu yerine getirmeyen kişiyi devletin borcunu ödemeye zorlamasıdır.

Manevi tazminat, zarar gören kimsenin kişilik değerlerinden oluşan acı, üzüntü ve elemin dindirilmesi için zarar verenin ödemesi gereken tazminattır.

İptal, hukuka aykırı idari işlemin ortadan kaldırılmasıdır.

Cevap: C

15. Medeni Kanun'a göre kısıtlanma sebepleri şunlardır;

- Akıl hastalığı
- Akıl zayıflığı
- Savurganlık
- Alkol ve madde bağımlılığı
- Kötü yaşam tarzı
- Kötü yönetim
- 1 yıl ve üzeri hürriyeti kısıtlayıcı ceza almak

Cevap: D

Hukuka Giriş

Test 3 Çözümü

VATANDAŞLIK

1. Yaptırımı maddi olan ve devlet gücü ile desteklenmiş olan kurallara hukuk kuralları denilmektedir. Ahlak kuralları, din kuralları, görgü kuralları gibi sosyal hayatı düzenleyen diğer kurallar manevi yaptırıma sahiptirler.

Cevap: B

2. Kamu tüzel kişileri tamamen kamu yararının gerçekleşmesi için çalışan ve kamu gücü kullanan, kanunla veya kanunun verdiği açık yetkiyle kurulan kamu idare ve kurumlarıdır. Bakanlıkların kendilerine ait bir kamu tüzel kişiliği yoktur. Bakanlıklar devlet tüzel kişiliği altında örgütlüdür.

Cevap: E

3. Hukuk kuralları, toplumsal düzeni sağlamak adına, kişiler arasındaki ya da idare ile kişiler arasındaki ilişkileri düzenleyen, genel, soyut, sürekli ve maddi yaptırıma dayalı olan kurallardır. Bu durumda kişiliğe bağlı kural olamayacağı tezi hatırlandığında, hukuk kurallarının kişisel değil soyut ve genel olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Cevap: D

4. Emredici hukuk kuralları, bireylerin toplumsal düzen adına gerçekleştirmesi gereken, tartışmaya ve yoruma müsait olmayan kurallar bütünüdür. Dolayısıyla kağıt üzerinde ya da sözlü olarak bireylerin kendi aralarında aksi istikamette adım atma ihtimalleri bulunmamaktadır.

Cevap: A

5. Fiil ehliyetine göre kişiler dörde ayrılır. Bunlardan biri sınırlı ehliyetlilerdir. Sınırlı ehliyetliler kural olarak fiil ehliyetinin üç şartını da sağlar. Yani tam ehliyetli gibi ayırt etme gücüne sahip, ergin ve kısıtlı değildirler. Ancak tam ehliyetli kişiler evlendiklerinde ya da kendilerine yasal danışman atanırsa sınırlı ehliyetli olurlar.

Cevap: E

6. Kişinin iradesi ile gerçekleşen ve hukuki sonuç doğurana olaylara hukuki fiil denir. Örneğin babasını öldüren bir kişinin bu eylemiyle miras hakkını kaybetmesi hukuki fiildir.

Cevap: A

7. Medeni kanuna göre hakların kazanılmasında subjektif iyiniyet geçerlidir. Medeni kanunun 3. maddesinde iyiniyet ilkesi açıklanmış ve iyiniyetli kişi bütün dikkat ve özeni göstermesine rağmen bir hususu bilmeyen kişi olarak tanımlanmıştır.

Cevap: C

8. Hukukta kanun boşluğu ve hukuk boşluğu olmak üzere iki boşluk türü vardır. Somut olaya uygulanabilecek yazılı bir hükmün olmaması durumuna kanun boşluğu denir. Kanun boşluğu hakim takdir yetkisi ile doldurulur. Somut olaya uygulanabilecek yazılı ve yazısız hiçbir hükmün olmaması durumuna ise hukuk boşluğu denir. Hukuk boşluğu hakim hukuk yaratması ile doldurulur.

Cevap: A

9. Suçun manevi unsuruna kusur denilmektedir. Kişinin suçu bilerek ve isteyerek işlemesine kast, bilmeden ve istemeden işlemesi ise taksir denir.

Cevap: A

10. Ceza hukukunda ceza ehliyeti yaşı 11 yaşın tamamlanması yani 12'dir. Ancak 12-15 ve 15-18 yaş aralıklarına indirimli ceza verilir.

Cevap: C

11. Akrabalık ilişkileri ve dereceleri medeni kanunda düzenlenir. 2. derece kardeş birbirlerinin 2. dereceden yan-soylarıdır.

Cevap: B

12. Kar elde etmek ve bunu paylaşmak dışında bir amaçla en az yedi gerçek ya da tüzel kişi tarafından kurulan özel hukuk kişilerine dernek denir.

Cevap: C

13. Hukuk, kamu hukuku, özel hukuk ve karma hukuk olmak üzere üçe ayrılır. Kamu hukuku kişilerle devlet arasındaki ilişkileri düzenleyen kurallar bütünüdür. Özel hukuk ise eşit hak ve yetkilere sahip kişi ile kişi arasındaki ilişkileri düzenleyen kurallardır. Gelişen ve değişen toplumsal ilişkiler sonucu yani hukuk dalları oluşmaya başlamış bazı hukuk dalları karma hukuk adı altında toplanmıştır. Karma hukuk hem kamu hukuku hem özel hukuk özelliği taşır. Bunlardan bazıları çevre hukuku, iş hukuku, hava hukuku, bankacılık hukuku, fikir ve sanat eserleri hukukudur. Yani 1 ve 3 birer karma hukuk dalıdır. Ancak devletler umumi hukuku bir kamu hukuk dalıdır.

Cevap: D

14. Kişiler arasındaki ilişkileri düzenleyen hukuk dalına özel hukuk denir. Özel hukukta tarafların her biri kişi olduğu için taraflar arasında eşitlik söz konusudur.

Cevap: C

15. Soruda bahsedilen durum zaruret hali (zorda kalma) dir. Zaruret hali hakların kişi eliyle korunabileceği hal-lerden biridir. Zaruret halinin söz konusu olabilmesi için ortada kişinin kendisine ya da üçüncü kişilere karşı var olan bir tehlikenin söz konusu olması gerekir.

Cevap: C

1. Devleti oluşturan unsurlar ülke (toprak), millet ve egemenliktir.

Cevap: E

2. Doğrudan demokrasi; halkın egemenliği doğrudan doğruya kullanmasıdır. Eski Yunan devletlerinde bu sisteme rastlamak mümkündür. Temsili demokrasi; egemenlik seçilmiş kişiler tarafından, halk adına kullanılır. Türkiye, ABD, Almanya gibi ülkelerde temsili demokrasiye rastlamak mümkündür. Yarı doğrudan demokrasi; egemenliğin kullanılması halk ve temsilcileri arasında paylaştırılmıştır. Yarı doğrudan demokrasinin araçları olarak referandum, temsilcilerin azli, halk vetosu gibi kurumlardan bahsetmek mümkündür. İsviçre, İtalya gibi ülkelerde görülmektedir.

Cevap: D

3. Devletin 3 temel kurucu unsuru vardır: Millet (İnsan Topluluğu), Ülke (Toprak Parçası) ve Egemenlik (İktidar). Bağımsızlık ise egemenliğin olmazsa olmaz koşuludur. Anayasa ise devletin temel işleyişini belirleyen hukuki metindir. Ancak bir devletten bahsedebilmemiz için olmazsa olmaz unsurlardan biri değildir.

Cevap: B

4. Egemenliğin halkta olduğu ve yöneticilerin halk iradesi ile seçildiği yönetim şekli Cumhuriyettir. Demokrasi de Halk Egemenliği demek olmasına rağmen, halk egemenliğini tanımlayan bir kavramdan ibarettir, Cumhuriyet ise halk egemenliğinin uygulandığı yönetim şeklidir.

Cevap: E

5. A, C, D ve E seçenekleri Hukuki Yapılarına göre devlet çeşitleridir. Çoğulcu devlet diye bir devlet şekli ise bulunmamaktadır. Devletler, seçim sistemlerinde ve demokratik yapılarında çoğulcu bir tutumu benimseyebilirler ancak çoğulcu devlet diye bir devlet şekli bulunmamaktadır.

Cevap: B

6. Küçük devletlerin bir anayasa etrafında toplanarak, iç işlerinde bağımsız, dış işlerinde ise federal devlete bağlı oldukları devlet modeline federasyon adını veriyoruz. A, B, C ve D seçeneklerinde Federal Devlet örnekleri bulunurken, E seçeneğindeki İngiltere ise Meclisler ve sembolik bir Krallıktan oluşan Meşrutî Monarşidir.

Cevap: E

7. Üniter Devlet, kendi içerisinde bölünmez bir bütünlüğü olan ve egemenliğin tek bir merkezde toplandığı ve paylaştırılmadığı devlet modelidir. Dolayısıyla egemenlik ve hukuki yapı konusunda teklik üzerine kuruludur. Yanlış olan ifade D seçeneğidir zira özerklik görelî bağımsızlık demektir ve bölgelerinin bağımsız olduğu bir yapı teklîği ve bölünmez bütünlüğü bozar.

Cevap: D

8. Egemenliğin kaynağına göre devletler arasında egemenliğin bir sınıfa ya da ayrıcalıklı bir gruba ait olduğu yönetim şekli Oligarşidir.

Cevap: D

9. Meclis Hükümeti Sisteminde, Başbakan ve Devlet başkanı yoktur ancak Meclis Başkanı vardır ve aynı zamanda hükümetin de başındaki isimdir. Türkiye'de 1920 – 1923 yılları arasında uygulanan Meclis Hükümeti Sistemi'nde Meclis Başkanı olan Mustafa Kemal, aynı zamanda hükümetin de başkanıdır. Dolayısıyla Meclis Hükümeti Sisteminde Meclis Başkanı vardır.

Cevap: C

10. Yarı Başkanlık Sistemi ve Parlamenter Sistemde, yürütme alanında bir hükümet bir de devlet başkanı bulunduğu için iki başlı (düalist) bir sistem vardır. Başkanlık Sisteminde ise Yürütme yalnızca Başkan'dan oluşur ve tek başlı (monist) bir yapı vardır.

Cevap: C

11. Parlamenter sistem yasama ve yürütmenin birbirinden yumuşak ayrıldığı, yürütmenin yasama organından kaynaklandığı sistemdir.

Cevap: E

12. Parlamenter Sistemde, yasama ile yürütme arasında yumuşak bir ayrılık söz konusudur ve yasama yürütmeyi denetleme ve gerekli gördüğünde görevden alma yetkisine sahiptir ve yasama yürütmenin üstündedir denilebilir. Yürütme ile yasama arasında yumuşak bir ayrılık olduğundan yürütme yasamanın faaliyetlerine de katılabilir (örn: bakanların meclis faaliyetlerine katılabilmesi). Dolayısıyla I ve III maddeleri doğrudur; II (Yürütme Bakanlar Kurulu ve Cumhurbaşkanı'dan oluşur; iki başlıdır) ve IV (Yasama yürütmenin üstündedir) maddeleri ise doğru değildir.

Cevap: C

13. Tekçi devlet yapısında olmakla birlikte farklı bölgelerden meydana gelen devletlere Bölge Devlet adı verilir. İspanya, bölgelerden oluşan bir devlet olarak Bölge Devletin en önemli örneğidir.

Cevap: B

14. Başkanlık sisteminde yasama ile yürütme arasında sert / katı bir ayrılık söz konusu olduğundan, bu iki devlet erki birbirlerinin alanına müdahil olamaz. Dolayısıyla E seçeneğindeki ibare başkanlık sistemi için söylenemez.

Cevap: E

15. Parlamenter sistemde yasama ile yürütme arasında yumuşak bir ayrılık söz konusudur. Yürütme organı ise yasamaya karşı sorumludur ve yasama güvenoylaması ile yürütmeyi düşürme kararı alabilir ve güçlü olan unsurdur. Yürütmenin ise yasamayı feshedebilmesi imkansızdır.

Cevap: D

Anayasacılık Tarihi

Test 5 Çözümü

VATANDAŞLIK

1. Çerçeve anayasa, ayrıntıları yasa koyucuya bırakarak, genel çerçeveyi çizen ve detaya girmeyen anayasa demektir.

Cevap: E

2. Sert Anayasa, değiştirilmesi kolay olmayan, değiştirilmesi özel hükümlere bağlanmış olan ve içerisinde değiştirilemez maddeler bulunan anayasa demektir.

Cevap: D

3. Öngörebildiği tüm detaylara yere vererek, kapsamını oldukça geniş tutan ayrıntılı anayasalara kazuistik anayasa adı verilir. 1982 Anayasası kazuistik anayasaya örnektir.

Cevap: C

4. Anayasa değiştirebilme şekline göre iktidar, çeşitlere ayrılır. Önceki usullere bağlı kalmadan ilk elden anayasa değişikliği yapan iktidara asli kurucu iktidar; önceki anayasada belirlenmiş usullere uyarak anayasayı değiştiren iktidara tali kurucu iktidar; var olan anayasanın koyduğu şartları yerine getirerek devlet yönetimine hak kazanan iktidar ise kurulu iktidardır.

Cevap: C

5. Anayasa çeşitlerinden Yazısız Anayasa, Teamüli Anayasa (Geleneksel Anayasa) olarak da bilinir ve dünyadaki en önemli örneği, İngiltere'dir.

Cevap: D

6. Yargı bağımsızlığının göstergesi olarak ilk kez 1961 Anayasası ile Yüksek Hâkimler Kurulu kurulmuştur. 1982 Anayasası'nda Hâkimler ve Savcılar Kurulu olan kurulun adı 2017 Anayasa değişikliği ile Hâkimler ve Savcılar Kurulu olmuştur.

Cevap: D

7. 1960 askeri müdahalesi sonucu hazırlanan 1961 Anayasası'nda birçok değişiklik görülmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin kurulması, Devlet Planlama Teşkilatı'nın kurulması, Hukuk Devleti ilkesinin ve Sosyal Devlet ilkesinin kabul edilmesi 1961 Anayasası'nın yeniliklerindedir. Bu anayasa ile birlikte temel hak ve hürriyetler genişletilmiş, insan haklarına verilen önem maksimum düzeye çıkmıştır.

Cevap: D

8. 1921 Anayasası tek yumuşak anayasamızdır. Kendinden önceki anayasayı yürürlükten kaldırmamıştır ve iki anayasalı bir dönem yaşanmıştır. Aynı zamanda çerçeve nitelikteki tek anayasamızdır. Diğer anayasalarımız gibi kazuistik (ayrıntılı) değildir. Millî egemenlik ilkesi ilk kez 1921 Anayasası ile benimsenmiştir. Meclis hükümeti sistemi ile birlikte kuvvetler birliği modeli benimsenmiştir.

Cevap: D

9. 1924 Anayasası'nda 1937 yılında yapılan değişiklikle laiklik dahil Atatürk'ün altı ilkesi anayasaya eklenmiştir.

Cevap: E

10. Anayasa Mahkemesi 1961 Anayasası ile anayasada yazılı temel hak ve özgürlükleri korumak ve TBMM tarafından çıkarılan yasaların başvuru üzerine anayasaya uygun olup olmadığını denetlemek amacı ile kurulmuştur.

Cevap: E

11. Uzun, ayrıntılı ve oldukça fazla düzenleyici hüküm içeren anayasalara kazuistik anayasa denir. 177 maddeden oluşan 1982 anayasası en kazuistik anayasamızdır.

Cevap: A

12. 1982 Anayasası en sert ve kazuistik anayasamızdır. Bu anayasa cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kuruluna bazı yetkiler vererek yürütmeyi güçlendirmeyi hedeflemiştir. Referandum sonucu kabul edilen 82 Anayasası yapılan referandumda bir defaya mahsus olarak cumhurbaşkanlığı seçimini halka yaptırarak bir geçiş dönemi öngörmüştür. Siyasi tikanlıkları önlemek amacıyla rasyonelleştirilmiş parlamentarizm anlayışını benimsemiş bu anlamda seçimlerde %5 olan ülke barajını %10'a çıkarmıştır. 1961 Anayasası'nda mecliste parti grubu oluşturabilmek için 10 milletvekili yeterli iken 1982 anayasasında bu sayının 20 milletvekili olarak öngörülmesi de tikanlıkları gidermek amacıyla yapılan çalışmalardandır.

Cevap: C

13. Milletın kendisini temsil edecek temsilcileri bizzat kendisinin seçmesi anlamına gelen tek dereceli seçim sistemine 1946 yılında geçilmiştir.

Cevap: B

14. Millî Güvenlik Kurulu ilk defa 1961 Anayasası ile oluşturulmuştur. Sosyal hakların ilk defa düzenlendiği 61 Anayasası iktidarın azınlıkta kalanların da fikrine önem verdiği çoğulcu demokrasi modelini benimsemiş bir anayasadır. Bu anayasa Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisinden oluşan çifte meclisli bir yapı öngörür. Üyeleri cumhurbaşkanı tarafından seçilen Devlet Denetleme Kurumu ise 1982 Anayasası'nın bir yeniliğidir.

Cevap: D

15. Hükümetin siyasi konulardaki danışmanı niteliğindeki Millî Güvenlik Kurulu 1961 anayasasının bir yeniliğidir.

Cevap: D

1. Gerek 1961 gerekse 1982 Anayasalarında, anayasanın dayandığı temel görüş ve ilkeleri belirten “Başlangıç kısmı” anayasa metnine dahildir. Başlangıç metninden hukuk düzeni için ne gibi hükümler çıkacağı Anayasa Mahkemesi kararlarında açıkça belirtilmiştir. Anayasa Mahkemesi 1982 Anayasasının başlangıç bölümünden;
- Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılık,
  - Atatürk milliyetçiliği,
  - Atatürk medeniyetçiliği,
  - Çağdaş medeniyete ulaşma azmi,
  - Millî egemenlik,
  - Millî menfaatlerin üstünlüğü,
  - Anayasanın ve hukukun üstünlüğü,
  - Hürriyetçi demokrasi,
  - Kuvvetler ayrılığı,
  - Yurtta sulh, cihanda sulh ilkesi,
  - Türk varlığının devleti ve ülkesiyle bölünmezliği,
  - Laiklik,
  - Her Türk vatandaşının temel hak ve hürriyetlerden yararlanacağı,
  - Her Türk vatandaşının onurlu bir hayat sürdürme ve maddi ve manevi varlığını geliştirme hakkı,
  - Her Türk vatandaşının millî varlığa karşı hak ve ödevlerde, nimet ve külfetlerde ve millet hayatının her türlü tecellisinde ortak olduğu, ilkelerini çıkararak normatif değerde kabul etmiştir. Parlamenter hükümet sisteminin benimsendiğine dair bir ibare “Başlangıç” metninde yer almamaktadır.

Cevap: E

2. 1924 Anayasasına yapılan 1937 değişiklikleri ile birlikte Atatürk İlkeleri Anayasaya dahil edilmiştir. Bu ilkeler; Cumhuriyetçilik, Milliyetçilik, Laiklik, Devletçilik, Halkçılık ve İnkılapçılıktır. Ancak 1961 ve 1982 Anayasalarında Devletçilik, Halkçılık ve İnkılapçılık ilkeleri yer almamıştır. Dolayısıyla devletçilik ilkesi 1982 Anayasasının kabul ettiği temel ilkeler arasında yer almaz.

Cevap: D

3. Cumhuriyet hukuk devletinin unsurlarından birisi değildir. Hukuk devleti, polis devletinin tersine faaliyetlerinden hukuk kurallarına bağlı olan, yönetilenlere hukuki güvenceler sağlayan devlettir. Yani hukuk devleti sadece yönetilenlerce uyulacak kurallar koyan devlet olmayıp, aynı zamanda koyduğu hukuk kurallarıyla kendisini de bağlı gören devlettir. Temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınmış olması, kanunların

anayasaya uygunluğunun yargısal denetimi, kanuni idare (yasal yönetim) ilkesi, devlet faaliyetlerinin belirliliği ilkesi, idarenin yargısal denetimi, mahkemelerin bağımsızlığı, doğal yargıç güvencesi ve idarenin mali sorumluluğu hukuk devletinin unsurlarıdır.

Cevap: A

4. Milliyetçilik ilkesi ilk kez 1924 Anayasasına yapılan 1937 değişiklikleri ile hukukumuzda girmiştir. 1982 Anayasası ile birlikte milliyetçilik ilkesi, Atatürk milliyetçiliğine bağlı devlet ilkesi olarak yeniden düzenlenmiştir. Atatürk milliyetçiliği objektif milliyetçiliği reddeder. Irkçılığa dayalı bir anlayışı benimsemeyiz. Ortak bir tarih, kültür mirasına sahip olmak gereklidir der Atatürk. Nitekim Atatürk milletçiliği sübjektif milliyetçiliktir.

Cevap: C

5. Demokratik usullerle yönetilen devlet, demokratik devlettir. Demokratik devletin bazı araçları vardır. Bunlar; Genel oy
- Eşit oy
  - Gizli oy
  - Serbest seçim
  - Serbest oy
  - Tek dereceli seçim
  - Açık sayım ve döküm olarak sıralanabilir.

Cevap: D

6. Üniter devletler, tek yapılı devletlerdir. Yani ülke içinde tek bir hukuk düzeninin geçerli olduğu devlet modelidir. Üniter devletlerde hukuk birliğinin yanı sıra millî birliğinde olması şarttır (Türkiye, Fransa gibi). Dolayısıyla bir devlet üniter bir devlet ise, millî birliğin de sağlanmış olması, üniter olmanın bir sonucudur.

Cevap: D

7. 1982 Anayasasının 3. Maddesi; “Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir. Bayrağı, şekli kanunda belirtilen, beyaz ay yıldızlı al bayraktır. Millî marşı “İstiklal Marşı”dır. Başkenti Ankara’dır.”

Hükümet modeli, Anayasanın değiştirilemez hükümleri arasında yer almamaktadır.

Cevap: D

8. Egemenliğin bir kişiye, zümreye değil halka ait olduğunu ifade eden ilke Cumhuriyetçilik ilkesidir. Anayasamızın birinci maddesi "Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir" hükmünü barındırmaktadır.

Cevap: D

9. Anayasamızın 2. maddesine göre "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk Milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir."

Cevap: E

10. Hukuk devleti ilkesi; Bireylerin adalet karşısında eşit olduğu kanuni hakim güvencesine dayanan ve idarenin tüm işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu modeldir.

Cevap: A

11. Oy sayımının herkesin gözü önünde yapılmasını ifade eden ilke açık sayım ve döküm ilkesidir. Bu ilkeye göre oylar her partiden bir gözetmenin eşliğinde sayılmaktadır. Bu ilke demokratik devletin bir gereğidir ve ülkemizde ilk kez 1950 seçimlerinde uygulanmıştır.

Cevap: A

12. Anayasamızın ilk 3 maddesine göre;

- Türkiye devleti bir Cumhuriyettir. (1. md.)
- İnsan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir. (2. md.)
- Devletin bölünmez bütünlüğü, dili Türkçe, bayrağı şekli kanunda belirtilen beyaz ay yıldızlı al bayrak, milli marşı İstiklal Marşı, başkenti Ankara'dır. (3. md.)

Cevap: D

13. Hukuk devleti ilkesine göre hiç kimsenin kanunun ön-görmediği bir suçtan ötürü yargılanamayacak olması ceza Kanununda yer alan "kanunsuz suç ve ceza olmaz" ilkesinin doğal bir sonucudur.

Cevap: C

14. Demokratik devletin araçları:

- Genel oy ilkesi: Irk, Servet ve Cinsiyet ayrımı olmaksızın herkesin oy kullanabilmesidir.
- Eşit oy ilkesi: Herkesin bir oy hakkının olmasıdır
- Kişisel oy ilkesi: Herkesin Özgür iradesiyle oy kullanabilmesidir
- Gizli oy açık sayım ilkesi: Herkesin oyunu gizli ortamda kullanması ve sayımın her partiden bir gözetmenin önünde yapılmasıdır.

Serbest oy ilkesi vatandaşların oy kullanıp kullanmamakta özgür olmasını ifade etmektedir. Ülkemizde oy kullanmak bir ödevdir. Dolayısıyla bizde serbest oy ilkesi uygulanmamaktadır.

Cevap: A

15. Seçmen yaşı gerek anayasada gerekse seçim kanunlarında 18 olarak tespit edilmiştir. Yaş sınırındaki bu düzenleme 1995 Anayasa değişikliği ile belirlenmiştir.

Cevap: D

Test 7 Çözümü

1. 1982 Anayasasına göre herkes din, vicdan ve kanaat hürriyetine sahiptir. Din ve vicdan hürriyeti mutlak haklar arasında yer almaktadır. Dolayısıyla olağanüstü dönemlerde dahi sınırlandırılmayacak haklar arasında yer almaktadır. Ancak ibadet hürriyeti, din hürriyeti gibi mutlak değildir. Başka bir deyişle sınırlandırılması mümkündür. Herkes dilediği şeye inanır ancak belirli hallerde ibadetleri sınırlandırılabilir.

Cevap: D

2. Kanuni hakim güvencesi, bireylerin tabi oldukları mahkeme önünde yargılanması zorunluluğu olarak belirlemektedir ki, bu durum sosyal devletin değil; hukuk devletinin bir gerekliliğidir.

Cevap: E

3. Sosyal devlet, bireylerin yaşam kalitesini artırıcı önlemler almakla sorumlu olan devlettir. Sosyal devletin ulaşmak istediği amaçlar arasında; işsizliğin önlenmesi, fırsat eşitliğinin, eğitim eşitliğinin sağlanması, millî gelirin adaletli dağıtılması gibi maddeler sıralanabilir. Devletleştirme, sosyal devletin amaçları değil, amaca ulaşmakta kullandığı araçları arasında yer almaktadır.

Cevap: A

4. 1982 Anayasasının 2. Maddesinde yer alan laiklik ilkesine göre; resmî bir devlet dini bulunamaz. Devlet her türlü dine eşit uzaklıkta bulunmalıdır. Laiklik ilkesinin diğer özellikleri ise devlet yönetiminin din kurallarından etkilenmemesi, din kurumları ve devlet kurumlarının ayrılmış olması, din hizmetlerinin kamu hizmeti olarak görülmesidir.

Cevap: A

5. 1982 Anayasasına belirtilen inkılap kanunları:
1. Tevhidi Tedrisat Kanunu;
  2. Şapka İktisâsı Hakkında Kanun;
  3. Tekke ve Zaviyelerle Türbelerin Seddine ve Türbedarlıklar ile Bir Takım Unvanların Men ve İlgasına Dair Kanun;
  4. Türk Kanunu Medenisiyle kabul edilen, evlenme akdinin evlendirme memuru önünde yapılacağına dair medenî nikâh esası ile aynı kanununun 110 uncu maddesi hükmü;
  5. Beynelmilel Erkamın Kabulü Hakkında Kanun;
  6. Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki Hakkında Kanun;
  7. Efendi, Bey, Paşa Gibi Lâkap ve Unvanların Kaldırıldığına Dair Kanun;
  8. Bazı Kisvelerin Giyilemeyeceğine Dair Kanun.

Cevap: E

6. 1982 Anayasasına göre "kanuni hakim güvencesi"nin bir sonucu olarak hiç kimse kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir mahkemece yargılanamaz ve kişiye özel mahkeme kurulamaz.

Cevap: A

7. Seçmenlerin yaş ve sezginlik dışında dil, din, ırk, cinsiyet, servet gibi ayrımlara girilmeksizin oy kullanabilmesine genel oy ilkesi denir.

Cevap: E

8. Genel oy ilkesi; eşit oy, gizli oy ve kişisel oy ilkelerinde olduğu gibi demokratik devletin temel dayanaklarından birini oluşturmaktadır. Dolayısıyla hukuk devletinden bağımsız olarak değerlendirilmelidir.

Cevap: A

9. Anayasanın sert olmasından kaynaklı olarak temel hakların anayasal güvence altında olması, onlara daha kuvvetli bir koruma sağlamaktadır. Bu durum şüphesiz hukuk devleti ilkesinin bir gereğini oluşturmaktadır.

Cevap: B

10. Sosyal devlet; insan onuruna yakışan asgari bir hayat düzeyi sağlamayı hedefler. Bu hedeflere ulaşabilmek için devletleştirme, kamulaştırma, planlama, teşvik ve vergi adaleti gibi araçları kullanır.

Cevap: A

11. Seçmen niteliğine sahip olan herkesin oy kullanabilmesini ifade eden ilke "genel oy ilkesi"dir. 1934 yılında kadınlara seçme ve seçilme hakkı verildiğinden beri ülkemizde genel oy ilkesi uygulanmaktadır.

Cevap: C

12. 1961 Anayasası'nda "İnsan haklarına dayalı devlet" ifadesi, 1982 Anayasası'nda ise "İnsan haklarına saygılı devlet" ifadesi kullanılmıştır.

Cevap: E

13. Hukukumuzda ilk kez 1924 Anayasası 1937 değişikliğiyle giren Milliyetçilik ilkesi 1961 Anayasası'nda Milli Devlet, 1982 Anayasası'nda ise Atatürk Milliyetçiliğine Bağlı Devlet olarak yer almıştır.

Cevap: A

14. Türkiye devleti bir Cumhuriyettir hükmü 1921 Anayasasında yapılan 1923 değişikliği ile kabul edilmiştir.

Cevap: C

15. Oy kullanmak ilk kez 1982 Anayasası'nın 1987 değişikliğiyle zorunlu hale getirilmiştir.

Cevap: E

1. 1982 Anayasasına göre siyasi hak ve ödevlerden yalnızca Türk vatandaşları yararlanabilmektedirler. Seçme ve seçilme hakkı, vatan hizmeti gibi anayasal hak ve ödevlerde aranan temel koşul Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığıdır. Ancak anayasa yapılan 2001 değişikliği ile birlikte Türkiye’de yaşayan ancak Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan kişilere de siyasi hak ve ödevlerde düzenlenmiş olmasına rağmen dilekçe (hak arama) hakkı tanınmıştır. Anayasada yapılan 2001 değişikliği ile birlikte 74.madde şöyle düzenlenmiştir; “Vatandaşlar karşılıklılık esasını gözetilmek kaydıyla Türkiye’de ikamet eden yabancılar kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkına sahiptir.”

Cevap: E

2. Yakalanan veya tutuklanan kişi, tutulma yerine en yakın mahkemeye gönderilmesi için gerekli süre hariç en geç kırk sekiz saat ve toplu olarak işlenen suçlarda en çok dört gün içinde hâkim önüne çıkarılır.

Cevap: D

3. Eğitim, güçlü ve sağlıklı bir toplum yapısı için temel bir unsur ve düzenleyicidir. Toplumsal gelişmenin temel dinamiği olduğu gibi kamu yararını da gözetilen önemli unsurlardan biridir. Anayasamızda da kamu yararını ve toplumsal gelişmeyi destekleyen hak ve ödevler Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler kapsamında belirlenmiştir. Bu sebeple Eğitim Hakkı da Sosyal ve Ekonomik Haklar bölümünde düzenlenmiştir.

Cevap: D

4. Türk Vatandaşlığı konusu 1982 anayasasında Siyasal Haklar ve Ödevler bölümünde Madde 66’da düzenlenmiştir. Bu maddede anayasa Türk kelimesini bir ırk adı olarak görmemekte ve “Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türk’tür.” ifadesi ile başlamaktadır. Kişiler doğumla birlikte Türk Vatandaşı olabileceği gibi, kanunlarla düzenlenmiş kurallara uyarak sonradan da Türk Vatandaşlığı kazanabilirler. Madde 66’da yer alan bir başka ifade ise şu şekildedir: “Vatandaşlıktan çıkarma ile ilgili karar ve işlemlere karşı yargı yolu kapatılmaz.” Dolayısıyla I ve III ifadeler doğru, madde II’deki ifade ise yanlış bir ifadedir.

Cevap: C

5. Tarih, Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması, kamu yararını gözeterek devlet tarafından kamunun sahip olduğu zenginliklerin korunması şeklinde düzenlenmiştir. Kamu yararının gözetilmesi ise temel hak ve hürriyetler konusunda aklımıza öncelikle Sosyal (Toplumsal) ve Ekonomik Hakları getirmelidir. Bu hakların temel amacı kamu yararı ve toplumsal birlikteliği ve gelişmeyi desteklemektir. Bu sebeple “Tarih, Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması” 1982 anayasasında Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler bölümünde düzenlenmiştir.

Cevap: B

6. Mal Bildirimi konusu anayasamızda Kamu Hizmetine Girme Hakkı bölümünde düzenlenmiş ve kamu hizmetinde yer almak isteyenler için zorunlu bir ön koşul olarak belirlenmiştir. Kamu Hizmetine girecek olan tüm vatandaşların mal bildiriminde bulunması şartı konmuştur. Dolayısıyla Kamu Hizmetine Girme Hakkı başlığı altında incelenen Mal Bildirimi, vatandaşların devletin işleyişine katılma sürecini belirleyen bir hak olduğundan anayasamızda Siyasal Haklar ve Ödevler başlığı altında düzenlenmiştir.

Cevap: D

7. 1982 Anayasasınının 74. maddesinde “Dilekçe, Bilgi Edinme ve Kamu Denetçisine Başvurma Hakkı” şeklinde düzenlenen Dilekçe Hakkı, vatandaşların devletle ilgili bilgi almasını ve talep ve şikâyetlerini devlet makamlarına iletebilmelerini sağlayan bir haktır. Madde 74’te dilekçe hakkı şu şekilde ifade edilmiştir: “Vatandaşlar ve karşılıklılık esasını gözetilmek kaydıyla Türkiye’de ikamet eden yabancılar, kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkına sahiptir.”

Cevap: C

8. Anayasasının 38. maddesinde Suç ve Cezalara İlişkin Esaslar açık bir şekilde ifade edilmiştir. Buna göre: Madde 38 –

- Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz; kimseye suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez.
- Suç ve ceza zamanaşımı ile ceza mahkumiyetinin sonuçları konusunda da yukarıdaki fıkra uygulanır.
- Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur.
- Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılmaz.

- Hiç kimse kendisini ve kanunda gösterilen yakınlarını suçlayan bir beyanda bulunmaya veya bu yolda delil göstermeye zorlanamaz.
- Kanuna aykırı olarak elde edilmiş bulgular, delil olarak kabul edilemez.
- Ceza sorumluluğu şahsidir.
- Hiç kimse, yalnızca sözleşmeden doğan bir yükümlülüğü yerine getirememesinden dolayı özgürlüğünden alıkonulamaz.
- Ölüm cezası ve genel müsadere cezası verilemez.
- İdare, kişi hürriyetinin kısıtlanması sonucunu doğuran bir müeyyide uygulayamaz. Silahlı Kuvvetlerin iç düzeni bakımından bu hükme kanunla istisnalar getirilebilir.

Uluslararası Ceza Divanına taraf olmanın gerektirdiği yükümlülükler hariç olmak üzere vatandaş, suç sebebiyle yabancı bir ülkeye verilemez.

Cevap: A

9. Siyasi partiler anayasada belirtilen uyulması gereken esaslara uymadıkları takdirde Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı tarafından haklarında dava açılabilir. Bu dava Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı tarafından Anayasa Mahkemesi'ne açılır ve siyasi partilere kapatma davalarına Anayasa Mahkemesi bakar. Anayasa Mahkemesi yargılama sonucunda siyasi partileri kapatabileceği gibi, kapatmak yerine yalnızca hazine yardımını keserek de cezalandırabilir.

Cevap: A

10. Anayasamız olağan dönemlerde temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması sistemini 13'üncü maddesinde düzenlemiştir ve bu maddeyle temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması bazı şartlara bağlamıştır:

1. Sınırlama kanunla olmalıdır.
2. Sınırlama Anayasanın sözüne ve ruhuna uygun olmalıdır.
3. Sınırlama "anayasanın ilgili maddesinde öngörülen özel sebeplere" dayanmalıdır. (Anayasamızda 1971 değişiklikleri ile eklenen "genel sınırlama sebepleri" 2001'de Anayasadan çıkartılmıştır.)
4. Sınırlama demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olarak yapılmalıdır.
5. Sınırlama laik Cumhuriyetin gereklerine aykırı olmamalıdır.
6. Sınırlama Ölçülülük İlkesi esas olmalıdır.
7. Sınırlama hakkın özüne dokunmama ilkesine uygun olmalıdır. Bu durumda genel sınırlama sebeplerinin kaldırıldığına ilişkin E seçeneği sorunun doğru cevabıdır.

Cevap: E

11. Seçimlerde oy kullanacak kişilerin seçmen niteliği taşıyabilmesi için gerekli olan şartları taşımaları gerekmektedir. Bir kişinin seçmen olabilmesi için; 18 yaşını doldurmuş olması gerekmektedir. Ayırtım gücüne sahip olması gerekmektedir. Seçmen kütüğünde kayıtlı olması gerekmektedir. Seçme ve seçilme hakkı siyasi hak ve ödevlerden birisidir. Bu sebeple seçme seçilme hakkında yalnızca Türk vatandaşları yararlanmaktadır. Siyasi hak ve ödevler arasında yalnızca dilekçe hakkı Türkiye'de yaşayan yabancılara tanınmış bir haktır.

Cevap: A

12. Devlet, dar gelirli vatandaşlarının konut ihtiyaçlarını karşılayabilmek adına Toplu Konut İdaresi aracılığı ile piyasa fiyatlarının altında, ihtiyaca yönelik ve edinilmesi konusunda kolaylıklar sağlanan konutlar yapar ve vatandaşlarına sunar. Anayasanın Sosyal ve Ekonomik Haklar bölümünde düzenlenen Konut Hakkı "57. Madde: Devlet, şehirlerin özelliklerini ve çevre şartlarını gözeterek bir planlama çerçevesinde, konut ihtiyacını karşılayacak tedbirleri alır, ayrıca toplu konut teşebbüslerini destekler." ile bu hakkı ifade eder.

Cevap: A

13. Devlete kişilerin alanına müdahale etmeme ve kişi hayatına negatif durma ödevini yükleyen haklar, bireyin özgürce kararlarını alabilmesini ve davranışlarını gerçekleştirmesini sağlayan haklar olan Kişi Hakları ve Ödevleridir. Bu haklar konusunda, devlet kişinin yaşantısına karşı negatif (yani müdahale edemez) konumda bulunduğu için bu hakların diğer adı ise Negatif Statü Haklarıdır.

Cevap: B

14. İşçiler ve işveren arasında yapılan toplu iş sözleşmesinde çıkan uyuşmazlık için ise Yüksek Hakem Kurulu'na başvurulur. Yüksek Hakem Kurullarının verdikleri kararlar kesindir ve toplu sözleşme hükmündedir.

Cevap: A

15. Aktif Statü Hakları, Siyasi Hakların diğer adıdır; Katılım Hakları olarak da bilinen bu haklar, vatandaşların devlet nezdinde temsilini somutlaştıran haklardır. Dolayısıyla kişilerin devlet nezdinde temsil edilmesini ve devlet faaliyetlerine katılabilmesini sağlayan en temel hak da Türk Vatandaşlığıdır.

Cevap: A

Yasama

VATANDAŞLIK

Test 9 Çözümü

1. 1982 Anayasası'na göre TBMM 600 milletvekilinden oluşmaktadır.

Cevap: E

2. Yasama yetkisinin genelliğinin üç anlamı vardır:
1. Kanunla düzenleme alanının konu itibarıyla sınırlandırılmamış olduğu anlamına gelir.
  2. Yürütme organına bırakılmış bir mahfuz alanın olmadığı anlamına gelir.
  3. Yasama organının bir konuyu dilediği ölçüde ayrıntılı olarak düzenleyebileceği anlamına gelir.

Cevap: E

3. TBMM seçimlerinin ertelenmesi konusu, anayasanın Yasama bölümünde 78. maddede düzenlenmiştir: "Savaş sebebiyle yeni seçimlerin yapılmasına imkan görülmezse, Türkiye Büyük Millet Meclisi, seçimlerin bir yıl geriye bırakılmasına karar verebilir." Bunun dışında TBMM seçimlerinin ertelenmesi söz konusu olamaz.

Cevap: E

4. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin faaliyetlerine ilişkin hükümler anayasanın yasama bölümünde düzenlenmiştir. Bu hükümlerin ilk alt maddesi ise "Toplanma ve Tatil" konusudur. Anayasanın 93. maddesi ile düzenlenen TBMM'nin Tatil esasları şu şekilde belirtilmiştir: "Meclis, bir yasama yılında en çok üç ay (3 ay) tatil yapabilir."

Cevap: C

5. TBMM iki durumda ara seçim kararı alabilir:
- a) Meclis üye tamsayısının %5 (28 vekil) ve üzeri bir oranda azalmış olması
  - b) Bir ili temsil edecek milletvekili kalmaması.
- Ara seçimlere yönelik esaslar anayasanın 78. maddesi ile düzenlenmiştir. Buna göre, genel seçimlerin üzerinden 30 ay geçmedikçe ya da bir sonraki genel seçime 1 yıl kala ara seçim yapılamaz. Ara seçimin her yasama döneminde yapılması zorunludur diye bir ifade ise anayasamızda söz konusu değildir. Yukarıdaki durumlar söz konusu olmadığı takdirde herhangi bir şekilde ara seçim yapılamaz.

Cevap: B

6. 24 Haziran 2018'de yapılan erken seçimle birlikte yürürlüğe giren maddelere göre bilgi edinme ve denetim yöntemlerinden olan gensoru kaldırılmıştır.

Cevap: B

7. Milletvekilinin üyeliğini sona erdiren durumlar aşağıdaki gibidir:
- 1) Milletvekilinin istifası ve bu istifanın TBMM Genel Kurulu tarafından kabul edilmesi
  - 2) Milletvekilinin 1 ayda 5 kez mazeretsiz olarak toplantılara katılmaması
  - 3) Milletvekilliği ile bağdaşmayan bir göreve devam edilmesi
  - 4) Milletvekilinin engel bir suçtan kesin hüküm giymesi
  - 5) Milletvekilinin ölümü
  - 6) Milletvekilinin cumhurbaşkanı seçilmesi
- Dolayısıyla seçenekleri incelediğimizde dokunulmazlığın kaldırılması milletvekilliğinin düşme sebeplerinden biri değildir.

Cevap: E

8. TBMM Genel Kurulu, yapacağı gizli oylama ile milletvekilinin dokunulmazlığını kaldırma kararı alabilir. Dokunulmazlığı kaldırılan milletvekili ise bu karara karşı itiraz için en geç 7 gün içerisinde Anayasa Mahkemesine itiraz başvurusunda bulunabilir. Anayasa Mahkemesi de yapılan başvuruyu 15 gün içerisinde sonuçlandırmak ve cevaplamak ile yükümlüdür.

Cevap: C

9. Son yapılan değişiklikle birlikte TBMM Genel Kurulu ve cumhurbaşkanı erken seçim kararı alabilir. TBMM Genel Kurulu kararıyla seçimlerin yenilenebilmesi için üye tam sayısının 3/5'i gerekir.

Cevap: D

10. TBMM Başkanlık Divanı, tüm üyeleri milletvekillerinden oluşan bir divandır. TBMM Başkanı, görevi süresince üyesi olduğu partinin meclis içi ve meclis dışı faaliyetlerine katılamazken; bu kural yalnızca O'nun için geçerlidir. Diğer divan üyeleri için böyle bir kısıtlama söz konusu değildir. Dolayısıyla "Divan üyeleri partilerinin siyasi faaliyetlerine katılamazlar." ifadesi yanlıştır.

Cevap: A

11. 1982 Anayasası genel af, özel af ve Anayasa değişikliğine dair kanunları nitelikli çoğunluk halleri kapsamında özel karar yeter sayısına bağlayarak; Bütçe Kanunu ise, cumhurbaşkanının veto etmesinin söz konusu olmadığı bir kanun olarak özel yöntemlere göre düzenlenmiş kanunlardır. Medeni Usul Kanunları için ise böyle bir durum söz konusu değildir.

Cevap: D

12. 2017 Anayasa değişikliği ile milletvekili seçilme yaşı 25'den 18'e düşürülmüştür.

Cevap: A

13. TBMM'nin toplantı ve karar yeter sayıları Meclis İç Tüzüğü'nde düzenlenmiştir. Buna göre TBMM'nin toplantı yeter sayısı: Üye tamsayısının en az 1/3'ü (200 vekil); karar yeter sayısı ise: Üye tamsayısının en az 1/4'ünden 1 fazlası (151) şeklinde belirlenmiştir. Karar alınması sırasında ise toplantıda bulunmayan milletvekillerinin yerine başka bir milletvekilinin oy kullanması ya da o milletvekiline vekalet edilmesi söz konusu olamaz.

Cevap: C

14. TBMM'nin ülke ile ilgili yaptığı düzenlemeler kanunlar ya da parlamento kararları ile gerçekleştirilir. TBMM'nin kendi iç çalışmalarını düzenlemesi ise bir parlamento kararı olan İç Tüzük ile düzenlenir.

Cevap: D

15. Son değişikliklerle birlikte TBMM ve Cumhurbaşkanlığı seçimi 5 yılda bir aynı gün yapılır. Süresi biten milletvekili yeniden seçilebilir.

Cevap: C

Yasama

VATANDAŞLIK

Test 10 Çözümü

1. 2007 yılında yapılan değişiklik ile cumhurbaşkanının halk tarafında seçileceğine karar verilmiştir. Dolayısıyla bu tarihten itibaren maddeler arasında doğrudan TBMM'nin seçtiği Meclis Başkanı ve Sayıştay üyeleridir.

Cevap: C

2. TBMM üyeleri partili olsun olmasın, ne üyesi oldukları partiyi ne de seçildikleri bölgeyi temsil ederler. Anayasanın açıkça işaretlediği üzere "Milletvekilleri, tüm milletin temsilcileridir."

Cevap: D

3. TBMM'de alınacak olan bazı kararların gizli oylama ile yapılması zorunlu tutulmuştur. Buna göre gizli oylama usulüne göre alınması gereken kararlar:

- Anayasa Değişikliği
- Milletvekilliğinin Düşürülmesi
- TBMM Başkanının seçilmesi
- Yüce divana sevk kararları
- Meclis soruşturması açılması kararları

Verdiğimiz bilgiler ışığında seçenekleri incelediğimizde, A seçeneğindeki af kanunları için böyle bir durum söz konusu değildir.

Cevap: A

4. TBMM Başkanı, her yasama döneminde 2 kez yapmak zorunda olan Başkanlık Divanı seçimi ile seçilir. TBMM Başkanlığı seçim süreci en fazla 4 oturumdan oluşur. 1. ve 2. oturumda adaylardan birinin oyların 2/3'ünden fazlasını alması gerekir, eğer bu turlarda sonuç alınamazsa, 3. turda oyların yarısından fazlasının alınması gerekir. Bu turda da sonuç çıkmadığı takdirde, 3. turda en çok oy alan 2 aday kalır ve diğer adaylar elenir; bu iki aday arasında yapılan 4. tur seçiminde ise daha fazla oy alan TBMM Başkanı seçilir.

Cevap: D

5. Anayasa, yasama yetkisi ile ilgili üç temel ilke belirlemiştir: Genellik, Aslilik ve Devredilemezlik. Yasama yetkisinin ilk elden kullanılabilir olması ise Aslilik ilkesi içerisinde belirlenmiştir. TBMM, yasama yetkisini ilk elden, aslen kullanır ve gücünü doğrudan anayasadan alır.

Cevap: B

6. Meclis soruşturması, Cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakanlar hakkında açılabilir. Cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakanlar hakkında görevleri ile ilgili suç işledikleri iddiasıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının salt çoğunluğunun vereceği önergeyle soruşturma açılması istenebilir. Meclis, önergeyi en geç bir ay içinde görüşür ve üye tamsayısının beşte üçünün gizli oyuyla soruşturma açılmasına karar verebilir.

Soruşturma açılmasına karar verilmesi halinde, Meclisteki siyasî partilerin, güçleri oranında komisyona verebilecekleri üye sayısının üç katı olarak gösterecekleri adaylar arasından her siyasî parti için ayrı ayrı ad çekme suretiyle kurulacak on beş kişilik bir komisyon tarafından soruşturma yapılır. Komisyon, soruşturma sonucunu belirten raporunu iki ay içinde Meclis Başkanlığına sunar. Soruşturmanın bu sürede bitirilememesi halinde, komisyona bir aylık yeni ve kesin bir süre verilir.

Rapor Başkanlığa verildiği tarihten itibaren on gün içinde dağıtılır, dağıtımdan itibaren on gün içinde Genel Kurulda görüşülür. Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının üçte ikisinin gizli oyuyla Yüce Divana sevk kararı alabilir. Yüce Divan yargılaması üç ay içerisinde tamamlanır, bu sürede tamamlanamazsa bir defaya mahsus olmak üzere üç aylık ek süre verilir, yargılama bu sürede kesin olarak tamamlanır.

Cevap: B

7. Anayasamıza göre TBMM Başkanlık Divanı seçimi, her yasama döneminde 2 kez yapılmak zorundadır. İlk seçimde göreve gelen başkanlık divanı 2 yıl, ikinci seçimde göreve gelen başkanlık divanı ise bir sonraki genel seçime kadar görev yapar.

Cevap: B

8. TBMM'de siyasi parti grubu kurabilmek için en az 20 milletvekilinin biraraya gelmesi gerekir. Dolayısıyla en az 20 milletvekili kriterini tamamlamış olan bir siyasi parti grubu, asgari 20 milletvekilinin başvurusuna bağlanmış olan (meclis araştırması, genel görüşme) faaliyetleri de gerçekleştirebilirler. TBMM Başkanlık Divanı ise, doğrudan siyasi parti gruplarının üyelerinden oluşur. Siyasi parti gruplarının yapamayacakları şeylerden birisi ise Meclis Başkanlığı için aday göstermektir. Meclis Başkanlığı için bireysel başvuru esastır, siyasi parti grupları aday gösteremezler.

Cevap: B

9. Milletvekillerinin yasama dokunulmazlığı ve yasama sorumsuzluğu olmak üzere iki muafiyeti vardır. Dokunulmazlık cezai, yasama sorumsuzluğu ise oy ve sözlerle karşı cezai ve hukuki olarak koruma sağlar.

Cevap: B

10. Türkiye Büyük Millet Meclisi, geri gönderilen kanunu üye tam sayısının salt çoğunluğu ile aynen kabul ederse, kanun Cumhurbaşkanınca yayımlanır; Meclis, geri gönderilen kanunda yeni bir değişiklik yaparsa, Cumhurbaşkanı değiştirilen kanunu tekrar Meclise geri gönderebilir.

Cevap: A

11. Yazılı soru; yazılı olarak en geç on beş gün içerisinde cevaplanmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkanı yardımcılara ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibarettir.

Cevap: C

12. Yasama organı TBMM'dir. Kanun, parlamento kararı, anayasa değişikliği ve meclis içtüzüğünü sadece TBMM çıkartabilirken, yönetmelikler, Cumhurbaşkanlığı, bakanlıklar ve kamu tüzel kişileri tarafından çıkarılır.

Cevap: B

13. Meclis, bir yasama yılında en çok üç ay tatil yapabilir; ara verme veya tatil sırasında, Cumhurbaşkanınca ve TBMM Başkanı tarafından doğrudan toplantıya çağrılır.

Ayrıca 1/5 milletvekilinin istemi üzerine TBMM Başkanınca çağırılır.

Cevap: A

14. TBMM toplantı ve karar yeter sayısı Meclis içtüzüğünde düzenlenmiştir.

Buna göre TBMM Toplantı yeter sayısı üye tam sayısının (600) 1/3'ü (200), karar yeter sayısı ise üye tam sayısının en az 1/4 'ünden 1 fazla (151) olarak belirlenmiştir.

Cevap: C

15. Yasama ile ilgili bazı anahtar kavramlar söz konusudur. Bu kavramları bilmek anayasada ve meclis iç tüzüğünde geçen maddeleri de anlamayı kolaylaştırır. Bu soruda da bize bu kavramlardan biri sorulmaktadır. TBMM üyelerinin bir konuya görüşmek üzere bir araya gelmeleri Birleşim; Birleşim içerisinde yaptığı her bir toplantıya ise Oturum adı verilir.

Cevap: C

Yürütme**Test 11 Çözümü****VATANDAŞLIK**

1. Cumhurbaşkanlığına, siyasi parti grupları, en son yapılan genel seçimlerde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde beşini almış olan siyasi partiler ile en az yüz bin seçmen aday gösterebilir.

Cevap: C

2. Cumhurbaşkanlığı seçimlerine ilişkin diğer usûl ve esaslar kanunla düzenlenir.

Cevap: B

3. 24 Haziranda 2017’de yapılan erken seçimle birlikte yürürlüğe giren maddelere göre ve Bakanlar Kurulu kaldırılmıştır. Bu nedenler artık Cumhurbaşkanı bütçe kanun teklifini, malî yılbaşından en az yetmiş beş gün önce, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar.

Cevap: A

4. 1982 Anayasası’na göre cumhurbaşkanı olmak için milletvekili olmak şart değildir.

Bakan ve cumhurbaşkanı yardımcıları cumhurbaşkanı tarafından meclis içinden veya dışından seçilir. Bu nedenle milletvekili olmaları zorunlu değildir.

Cevap: E

5. 24 Haziranda 2017’de yapılan erken seçimle birlikte yürürlüğe giren maddelere göre Yürütme yetkisi ve görevi, Cumhurbaşkanı tarafından, Anayasaya ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir.

Cevap: A

6. Cumhurbaşkanı, seçildikten sonra bir veya daha fazla Cumhurbaşkanı yardımcısı atayabilir.

Cumhurbaşkanının hastalık ve yurt dışına çıkma gibi sebeplerle geçici olarak görevinden ayrılması hallerinde, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cumhurbaşkanına vekâlet eder ve Cumhurbaşkanına ait yetkileri kullanır. Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip olanlar arasından Cumhurbaşkanı tarafından atanır ve görevden alınır. Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, 81 inci maddede yazılı şekilde Türkiye Büyük Millet Meclisi önünde andiçerler. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakan olarak atanırlarsa üyelikleri sona erer. Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, göreviyle ilgili olmayan suçlarda yasama dokunulmazlığına ilişkin hükümlerden yararlanır.

Cevap: E

7. Bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri ile teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulması Cumhurbaşkanlığı karnamesi ile düzenlenir.

Cevap: B

8. 1982 Anayasası’na göre olağanüstü hal ilanını Anayasada belirtilen hallerde Cumhurbaşkanı ilan eder.

Cevap: A

9. Cumhurbaşkanlığı karnamesi ilk kez 1982 Anayasası ile getirilmiştir.

Cevap: D

10. Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikayet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin seçim tutanaklarını ve Cumhurbaşkanlığı seçimi tutanaklarını kabul etme görevi Yüksek Seçim Kurulundur. Yüksek Seçim Kurulunun kararları aleyhine başka bir mercie başvurulamaz.

Cevap: E

11. 2017 Anayasa değişikliği ile birlikte “Cumhurbaşkanı seçilen kişinin varsa partisi ile ilişkisi kesilir” ifadesi Anayasadan çıkarılmıştır. Bu değişiklikle artık cumhurbaşkanı seçilen kişinin milletvekilliği sona erecek fakat partisiyle ilişkisi kesilmeyecektir.

Cevap: D

12. Devlet Denetleme Kurulunun işleyişi, üyelerinin görev süresi ve diğer özlük işleri, Cumhurbaşkanlığı karnamesi ile düzenlenir.

Cevap: D

13. Kanunları yayımlamak, Kanunları tekrar görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri göndermek, Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunları gerekli görüldüğü takdirde halkoyuna sunmak, Kanunların, kanun hükmündeki kararnamelerin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün, tümünün veya belirli hükümlerinin Anayasaya şekil veya esas bakımından aykırı oldukları gerekçesi ile Anayasa Mahkemesinde iptal davası açmak Cumhurbaşkanının görev ve yetkilerinden yasama ile ilgili olanlar arasındadır.

Cevap: E

14. Milletlerarası hukukun meşrû saydığı hallerde savaş hali ilânına ve Türkiye'nin taraf olduğu milletlerarası andlaşmaların veya milletlerarası nezaket kurallarının gerektirdiği haller dışında, Türk Silahlı Kuvvetlerinin yabancı ülkelere gönderilmesine veya yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunmasına izin verme yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Türkiye Büyük Millet Meclisi tatilde veya ara vermede iken ülkenin ani bir silahlı saldırıya uğraması ve bu sebeple silahlı kuvvet kullanılmasına derhal karar verilmesinin kaçınılmaz olması halinde Cumhurbaşkanı da, Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına karar verebilir.

Cevap: B

15. Milli Güvenlik Kurulu Cumhurbaşkanının başkanlığında Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Genelkurmay Başkanı, Adalet, Milli Savunma, İçişleri, Dışişleri bakanları, Kara, Hava ve Deniz Kuvvetleri komutanlarından kurulur.

Cevap: C

Yürütme

VATANDAŞLIK

Test 12 Çözümü

1. Milli Güvenlik Kurulu; Devletin milli güvenlik siyasetinin tayini, tespiti ve uygulanması ile ilgili alınan tavsiye kararları ve gerekli koordinasyonun sağlanması konusundaki görüşlerini Cumhurbaşkanına bildirir.

Cevap: A

2. Milli güvenliğin sağlanmasından ve Silahlı Kuvvetlerin yurt savunmasına hazırlanmasından, Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı, Cumhurbaşkanı sorumludur.

Cevap: D

3. Cumhurbaşkanı katılmadığı zamanlar Milli Güvenlik Kurulu Cumhurbaşkanı yardımcısının başkanlığında toplanır.

Cevap: E

4. Cumhurbaşkanı, yürütme yetkisine ilişkin konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarabilir. Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevler Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenemez. Anayasada münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz. Kanunda açıkça düzenlenen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz. Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile kanunlarda farklı hükümler bulunması halinde kanun hükümleri uygulanır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin aynı konuda kanun çıkarması durumunda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi hükümsüz hale gelir.

Cumhurbaşkanı, kanunların uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilir.

Kararnameler ve yönetmelikler, yayımdan sonraki bir tarih belirlenmemişse Resmi Gazetede yayımlandıkları gün yürürlüğe girer.

Olağanüstü hallerde,ve savaş hallerinde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin şekil ve esas bakımından Anayasaya aykırılığı iddiasıyla, Anayasa Mahkemesinde dava açılmaz.

Cevap: D

5. Milli Güvenlik Kurulu, 2 ayda bir Cumhurbaşkanlığı başkanlığında toplanır ve 1961 Anayasası ile kurulmuştur. Milli Güvenlik Kurulu'nun gündemi, Cumhurbaşkanınca belirlenir.

Cevap: A

6. Cumhurbaşkanı, savaş hali, savaşı gerektirecek bir durumun baş göstermesi, seferberlik, ayaklanma vatan veya Cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışma, ülkenin ve milletin bölünmezliğini içten veya dıştan tehlikeye düşüren şiddet hareketlerinin yaygınlaşması, anayasal düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerinin ortaya çıkması, şiddet olayları nedeniyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması, tabii afet veya tehlikeli salgın hastalık yada ağır ekonomik bunalımın ortaya çıkması hallerinde yurdun tamamında veya bir bölgesinde, süresi altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hal ilân edebilir.

24 Haziranda yürürlüğe girecek maddelerle artık sıkı yönetim ibaresi anayasadan çıkartılmıştır.

Cevap: B

7. Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muafık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Cumhurbaşkanına verilebilir.

Cevap: A

8. Devlet Denetleme Kurulu 1982 Anayasası'nın bir yeniliği olarak idarenin hukuka uygunluğunun denetlenmesi amacıyla cumhurbaşkanlığına bağlı olarak kurulmuştur. Denetim alanının içine tüm kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, işçi ve işveren meslek kuruluşları, dernek ve vakıflar girmektedir. Yargı organları ise DDK'nın görev alanı dışındadır. Kurulun üyeleri cumhurbaşkanınca atanır ve cumhurbaşkanının isteği üzerine denetim yapabilirler. Kurulun kararları gizlidir ve bağlayıcı değildir.

Cevap: E

9. Türkiye Cumhuriyeti adına yapılacak antlaşmalar Cumhurbaşkanınca onaylanır. Resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girerler. Antlaşmaları imzalama yetkisi ise bakanlar kuruluna aittir. Ancak cumhurbaşkanı, başbakan, dışişleri bakanı ve örgütte görevli büyükelçi yetki almaksızın doğrudan antlaşma imzalayabilir. Milletlerarası antlaşmaları cumhurbaşkanının onaylaması için Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin uygun bulması gerekir.

Cevap: D

10. 2017 Anayasa değişikliği sonrasında Jandarma Genel Komutanı Milli Güvenlik Kurulundan çıkartılmıştır.

Cevap: B

11. Yabancı devletlere Türkiye Cumhuriyeti adına temsilci göndermek ve Türkiye Cumhuriyeti'ne gönderilecek yabancı devletlerin temsilcilerini kabul etmek cumhurbaşkanının yürütme ile ilgili görevleri arasındadır.

Cevap: A

12. Yürürlüğe giriş tarihi belirtilmeyen Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri, Resmi Gazete'de yayımlandığı gün yürürlüğe girerler.

Cevap: A

13. Cumhurbaşkanının nitelikleri anayasanın 101. maddesinde düzenlenmiştir. Bu madde gereğince cumhurbaşkanı 40 yaşını doldurmuş ve yükseköğrenim yapmış TBMM üyeleri veya bu niteliklere ve milletvekili seçilme yeterliliğine sahip Türk vatandaşları arasından halk tarafından seçilir.

Cevap: E

14. Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin teşkilatı ve görevleri Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenir.

Cevap: B

15. Cumhurbaşkanı, savaş hali, savaş gerektirecek bir durumun baş göstermesi, seferberlik, ayaklanma vatan veya Cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışma, ülkenin ve milletin bölünmezliğini içten veya dıştan tehlikeye düşüren şiddet hareketlerinin yaygınlaşması, anayasal düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerinin ortaya çıkması, şiddet olayları nedeniyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması, tabii afet veya tehlikeli salgın hastalık yada ağır ekonomik bunalımın ortaya çıkması hallerinde yurdun tamamında veya bir bölgesinde, süresi altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hal ilân edebilir.

Olağanüstü hal ilanı kararı verildiği gün Resmi Gazetede yayımlanır ve aynı gün Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi tatilde ise derhal toplantıya çağırılır; Meclis gerekli gördüğü takdirde olağanüstü halin süresini kısaltabilir, uzatabilir veya olağanüstü hali kaldırabilir.

Cumhurbaşkanının talebiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi her defasında dört ayı geçmemek üzere süreyi uzatabilir. Savaş hallerinde bu dört aylık süre aranmaz.

Cevap: D

1. Anayasa Mahkemesinin Görevleri:
- Kanunların, cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İttüzüğünün şekil ve esas bakımlarından, Anayasa değişikliklerinin ise sadece şekil bakımından Anayasaya uygunluğunu denetlemek,
  - Yüce Divan sıfatıyla yargılama yapmak,
  - Siyasi partilerin kapatılmasına karar vermek,
  - Siyasi partilerin mali denetimini yapmak,
  - Siyasi partilerle ilgili ihtar istemlerini karara bağlamak,
  - Milletvekillerinin yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması kararlarını denetlemek,
  - Milletvekilliğinin düşmesi kararlarını denetlemek,
  - Uyuşmazlık Mahkemesine Başkan seçmek.

Yüksek mahkemeler arasında çıkan görev ve hüküm uyumsuzluklarını kesin karara bağlamak görevi "Uyuşmazlık Mahkemesi"ndir.

Cevap: E

2. Türk hukuk sistemi adli ve idari yargı olarak iki şekilde örgütlenmiştir. Adli yargı kolları arasında; asliye hukuk mahkemesi, sulh hukuk mahkemesi, asliye ceza mahkemesi gibi kişi ile kişi ve kişi ile idare arasındaki uyumsuzlukları çözen yargı organları yer almaktadır. İdari yargı organları arasında ise; idare mahkemesi, vergi mahkemesi, bölge idare mahkemesi gibi devlet-kişi arasındaki uyumsuzlukları çözen yargı organları yer almaktadır.

Cevap: A

3. 2017 Anayasa değişikliği ile askeri yargı ve askeri mahkemelerin kaldırılmasıyla birlikte Anayasa Mahkemesi üye sayısı değişmiştir. 2017 Anayasa değişikliği ile Anayasa Mahkemesinin 17 olan üye sayısı 15'e düşürülmüştür.

Cevap: B

4. Anayasa Mahkemesine açılan bir iptal davası sonucunda kanun hükmünün iptali kararı verilirse, bu kanunun iptali kararının Resmi Gazete'de yayımlandığı gün kanun da yürürlükten kalkar.

Cevap: A

5. 2016 Danıştay Kanunu değişikliği ile Danıştay üyeleri 12 yıllığına seçilir. Ve görev süresi dolan üyelerin tekrar seçilmesi mümkün değildir.

Cevap: E

6. I. 3/5 ve 2/3 arasında kabul edilerek cumhurbaşkanına sunulan anayasa değişiklikleri referanduma sunulabileceği gibi, veto da edilebilir. Cumhurbaşkanının onaylama yetkisi yoktur.
- II. 2/3den fazla bir oy ile kabul edilen anayasa değişikliği teklifi cumhurbaşkanınca onaylanabilir, hal-koyuna sunulabilir veya veto edilebilir.
- III. Anayasa değişikliği ile ilgili Genel Kurul görüşmeleri ivedilikle görüşülemez. İvedilikle görüşülme yasağı demek, bu değişikliğin Genel Kurulda iki kez görüşülmesi anlamına gelmektedir.
- IV. Cumhurbaşkanının, anayasa değişikliğine ilişkin kanunları veto edebilme yetkisi vardır.
- V. Referanduma sunulan anayasa değişikliği teklifinin kabul edilebilmesi için geçerli oyların salt çoğunluğunun kabul oyu gerekmektedir.

Cevap: B

7. Anayasa Mahkemesi iki bölüm ve Genel Kurul halinde çalışır. Genel Kurul, mahkeme başkanının veya başkanın belirleyeceği başkan vekilinin başkanlığında en az 10 üye ile toplanır. Bölümler ve Genel Kurul kararlarını salt çoğunlukla alır. Ancak anayasa değişikliğinin iptali, siyasi partilerin kapatılması ya da devlet yardımından yoksun bırakılmasına ilişkin karar verilebilmesi için toplantıya katılan üyelerin üçte iki(2/3) oy çokluğu şarttır.

Cevap: B

8. Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin şekil veya esas bakımından denetlenmesi için Anayasa Mahkemesine cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisinde en fazla üyeye sahip iki siyasi parti grubuna ve üye tamsayısının en az beşte biri tutarındaki üyeler dava açabilir.

Cevap: C

9. Sayıştay, merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının bütün gelir ve giderleri ile mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemek ve sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamak ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapmakla görevlidir. Sayıştay'ın kesin hükümleri hakkında ilgililer yazılı bildirim tarihinden itibaren on beş gün içinde bir kereye mahsus olmak üzere karar düzeltilmesi isteminde bulunabilirler. Bu kararlar dolayısıyla idarî yargı yoluna başvurulamaz Mahallî idarelerin hesap ve işlemlerinin denetimi ve kesin hükme bağlanması Sayıştay tarafından yapılır. Üyeleri TBMM tarafından gizli oylamayla seçilir.

Cevap: C

10. Anayasa Mahkemesi Cumhurbaşkanını, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanını, Cumhurbaşkanı yardımcılarını, bakanları, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Başkan ve üyelerini, Başsavcılarını, Cumhuriyet Başsavcivekilini, Hâkimler ve Savcılar Kurulu ve Sayıştay Başkan ve üyelerini görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla yargılar. Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlarını da görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divanda yargılanırlar.

Cevap: E

11. Jandarma Genel Komutanı 16 Nisan 2017 referandumuyla Anayasa Mahkemesinin Yüce Divan sıfatıyla yargıladığı kişiler arasından çıkartılmıştır.

Cevap: E

12. Anayasa madde 79: "Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikayet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin seçim tutanaklarını ve Cumhurbaşkanlığı seçimi tutanaklarını kabul etme görevi Yüksek Seçim Kurulundur. Yüksek Seçim Kurulu yedi asıl ve dört yedek üyeden oluşur. Üyelerin altısı Yargıtay, beşi Danıştay Genel Kurullarınca kendi üyeleri arasından üye tamsayılarının salt çoğunluğunun gizli oyu ile seçilir. Yüksek Seçim Kurulunun kararları aleyhine başka bir mercie başvurulamaz."

Cevap: E

13. 2017 Anayasa değişikliği ile askeri yargı kaldırılmıştır. Bu nedenle askeri yargı içerisinde yer alan ve yüksek mahkeme olarak sayılan Askeri Yargıtay ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesi kapatılmıştır.

Cevap: B

14. Anayasa tarafından yüksek mahkeme sayılanlar şunlardır:

- Anayasa Mahkemesi

- Danıştay

- Yargıtay

- Uyuşmazlık Mahkemesi

HSK ve Sayıştay anayasada yer almış ancak yüksek mahkemeler arasında sayılmamıştır.

Cevap: D

15. Anayasa madde 152: "Bir davaya bakmakta olan mahkeme, uygulanacak bir kanun veya cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümlerini Anayasaya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddî olduğu kanısına varırsa, Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar davayı geri bırakır.

Cevap: E

1. Taşra örgütlerinin temel görevleri, merkezin emirlerini yerine getirmek ve merkezin görevlerini buldukları coğrafyada uygulamaktır. Ancak valiye bazı durumlarda merkeze sormadan ve danışmadan il sınırları içinde karar alma ve uygulama yetkisine verilmiştir. Bu duruma yetki genişliği ilkesi adı verilir. Vali, yetki genişliğine sahip olduğu için ilde devletin, hükümetin ve ayrı ayrı her bakanlığın temsilcisidir. Vali, hükümetin ve bakanlıkların idari ve siyasal yürütme organıdır.

Cevap: C

2. Adaylık devresi içinde veya sonunda, ilişkileri kesilenler memurlar 3 yıl süre ile Devlet memurluğuna alınmazlar.

Cevap: C

3. Hiyerarşik yetkide üst astın işlemlerini denetler, üst astın işlemlerini onaylar, astına emir verir ve astı hakkında idari işlem yapabilir. Ancak hiyerarşik yetki kapsamından asla bir üst astının yerine herhangi bir işlem yapamaz.

Cevap: A

4. Memurların "ödevleri ve sorumlulukları" Devlet memurları yasasının 2. bölümünde 6.-16. maddeleri arasında düzenlenmiştir. Memurun müspet ödevleri yani yükümlülükleri; Anayasaya ve kanunlara saygılı davranma ödevi, hizmeti kişisel olarak ve kesintisiz biçimde yürütme ödevi, hiyerarşik üste bağlılık ve itaat ödevi, mal bildirme ödevi, davranışlarda özel bir itina gösterme görevi, kıyafet yükümlülüğü, ikamet yükümlülüğü ve resmi belge, araç ve gereçleri iade görevidir. Memurun ayrıldığı kuruma karşı görev alması ise, menfi ödevler yani yasaklar arasındadır.

Cevap: D

5. DMK'nın 98. maddesine göre, devlet memurlarının
- Bu kanun hükümlerine göre memurluktan çıkarılması;
  - Memurluğa alınma şartlarından her hangi birini taşımadığının sonradan anlaşılması veya memurlukları sırasında bu şartlardan her hangi birini kaybetmesi;
  - Memurluktan çekilmesi;
  - İstek, yaş haddi, malüllük ve sicil sebeplerinden biri ile emekliye ayrılması;
  - Ölümü; hallerinde memurluğu sona erer.

Cevap: E

6. Türkiye Cumhuriyeti idaresinin görevleri şu başlıklar altında toplanmaktadır:
- Milli güvenliğin korunması
  - Kolluk faaliyetlerinin yürütülmesi
  - Kamu hizmetlerinin yürütülmesi
  - Özendirme ve destekleme faaliyetleri
  - İç düzen faaliyetleri
  - Planlama faaliyetleri

Cevap: A

7. İdare hukukunun özellikleri şunlardır:
- Genç bir hukuk dalıdır.
  - Tevdin edilmemiştir.(Metin hukuku değildir)
  - İçtihatlarla dayanır.
  - Kamu yararı düşüncesi egemendir.
  - İdare hukuku uygulamalarından doğan uyuşmazlıklar idari yargıda çözülür.
  - Bağımsız bir hukuk dalıdır.
  - Kişilere objektif statüler sağlar.
  - Kamu gücü kullanılır.

Cevap: D

8. Anayasaya göre kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları kamu tüzel kişiliğine sahiptirler ve kanunla kurulurlar. Meslek kuruluşları organları kendi üyeleri arasından seçerler. Bu kuruluşlar kuruluş amaçları dışında faaliyette bulunamazlar. Zorunlu üyelik ve aidat esaslı geçerlidir. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları vesayet denetimine tabidir.

Cevap: C

9. Kamu görevlileri, mesleki bir nam ile kamuda çalışan kimselerdir. Bunlar memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçilerdir. Kamu görevlileri kapsamında danışmanlık yer almamaktadır.

Cevap: D

10. Uyarma, kınama, aylıktan kesme cezaları disiplin amirleri tarafından, kademe ilerlemesinin durdurulması cezası memurun bağlı olduğu kurumdaki disiplinin kurulunun kararı alındıktan sonra atamaya yetkili amirler, il disiplin kurulunun kararına dayanan hallerde valiler tarafından verilir.

Cevap: C

11. Merkezi yönetimin en üst hiyerarşik amiri bakandır.

Cevap: D

12. Kamu hizmetinin yönetimine egemen olan ilkeler şunlardır:

- Devamlılık: Kamu hizmetinin kesintisiz olarak yürütülmesi demektir.
- Eşitlik: Kanunların ve düzenleyici işlemlerin belirlediği nesnel koşul ve niteliklere sahip olanlar arasındaki eşitliği ifade eder.
- Uydurma: Kamu hizmetleri değişen ve gelişen koşullara ayak uydurmak zorundadır.
- Yansızlık: İdare bu hizmetleri yürütürken nesnel davranmak ve yan tutmamak zorundadır.

Cevap: E

13. Merkezi yönetimin sakıncaları şunlardır:

- Bürokrasiyi ve kırtasiyeciliği artırır.
- Demokratik ilkelere uygun değildir.
- Yerel ihtiyaçların saptanmasını güçleştirir.
- Hizmetler gereksinimlere uygun yürütülemez.

Cevap: E

14. Anayasa madde 126'ya göre: "Türkiye, merkezî idare kuruluşu bakımından, coğrafya durumuna, ekonomik şartlara ve kamu hizmetlerinin gereklerine göre, illere; iller de diğer kademeli bölümlere ayrılır. İllerin idaresi yetki genişliği esasına dayanır." Yani yetki genişliği ilkesi anayasal bir ilkedir.

Cevap: A

15. Merkezi idare idari vesayet yetkisine mahalli hizmetlerin, idarenin bütünlüğü ilkesine uygun yapılması amacıyla sahiptir.

Cevap: D

İdare Hukuku

VATANDAŞLIK

Test 15 Çözümü

1. 657 Devlet Memurları Kanunu'nda belirtilen hizmet sınıfları şunlardır:
- Jandarma hizmetleri sınıfı (2016'da eklenmiştir.)
  - Sahil güvenlik hizmetleri sınıfı (2016'da eklenmiştir)
  - Genel idare hizmetleri
  - Teknik hizmetler sınıfı
  - Sağlık hizmetleri ve yardımcı sağlık hizmetleri
  - Eğitim ve öğretim sınıfı
  - Avukatlık hizmetleri sınıfı
  - Din hizmetleri sınıfı
  - Emniyet hizmetleri sınıfı
  - Yardımcı hizmetler sınıfı
  - Mülki idare amirliği hizmetleri sınıfı
  - Milli istihbarat hizmetleri sınıfı

Cevap: E

2. Anayasada yapılan son değişiklikle artık Cumhurbaşkanı da yönetmelik çıkartabilir. Bu değişiklikle birlikte yönetmelikleri cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzel kişileri çıkartabilir.

Cevap: A

3. İdare hukukunun özellikleri şunlardır:
- Genç bir hukuk dalıdır.
  - Temel amacı kamu yararadır.
  - Statü hukukudur.
  - Tedvin edilmemiş (dağınık) bir hukuk dalıdır
  - İçtihatlara dayanan bir hukuk dalıdır.
  - Doğan uyumsuzluklar idari yargıda çözümlenir.

Cevap: C

4. Merkezi idarenin başkent teşkilatında; Cumhurbaşkanı, Başbakan, Bakanlar Kurulu ve Bakanlıklar yer almaktadır. Aynı zamanda merkezi idareye yardımcı kuruluşlar da yer almaktadır. Başkentteki bu yardımcı kuruluşlar; Danıştay, Sayıştay, Milli Güvenlik Kuruludur.

Cevap: C

5. Devletin üstlendiği kamu hizmetlerini yürütmek üzere kurulan, konularına göre uzmanlaşmış, devlet tüzel kişiliğini temsil eden bölümlere Bakanlık adı verilir. Devletin idare teşkilatında kamu hizmetleri arasında bir işbölümü yapılmış ve bu işbölümü uyarınca her bir bakanlık, belli bir veya benzer birkaç kamu hizmetini yürütmek üzere kurulmuştur. Bu nedenle, bakanlıkların devlet tüzel kişiliğinden ayrı bir tüzel kişiliği bulunmamaktadır. Her bir bakanlık, yürüttüğü kamu hizmetini bağımsız olarak değil, devlet tüzel kişiliği adına yürütmekte ve ilgili hizmet alanında devlet tüzel kişiliğini temsil etmektedir.

Cevap: A

6. Mahalli idarelerle ilgili olarak 1982 Anayasasında yer alan kurallar şunlardır; mahalli idare seçimlerinin beş yılda bir yapılması, görevleriyle ilgili bir suç sebebiyle hakkında soruşturma veya kovuşturma açılan mahalli idare organlarının İçişleri Bakanı tarafından kesin hükme kadar geçici tedbir olarak görevden uzaklaştırılabilmesi, kanunun büyük yerleşim merkezleri için özel yönetim biçimleri öngörebilmesi ve merkezi idarenin, mahalli idareler üzerinde kamu görevlerinde birliğin sağlanması amacıyla idari vesayet yetkisine sahip olması.

Cevap: A

7. Olağanüstü hal yönetimine ilişkin çıkartılan Cumhurbaşkanlığı Karamamelerine yargı yolu kapalıdır.

Cevap: E

8. Anayasada sayılan başkente yardımcı kuruluşlar şunlardır; Danıştay, Sayıştay ve Milli Güvenlik Kurulu. Sayıştay, merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının bütün gelir ve giderleri ile mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemek ve sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamak ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapmakla görevlidir.

Cevap: C

9. Kamu düzeni bozulmadan önce görev yapan kolluğa idari kolluk, kamu düzeni bozulduktan sonra görev yapan kolluğa ise adli kolluk denir.

Cevap: B

10. Milli Güvenlik Kurulu; devletin milli güvenlik siyasetinin belirlenmesi ve uygulanması ile ilgili alınan tavsiye kararları ve gerekli koordinasyonun sağlanması konusundaki tavsiyelerini Bakanlar Kuruluna bildirir. Milli Güvenlik Kurulunun bu hususlardaki kararları tavsiye niteliğindedir.

Cevap: D

11. İl özel idaresinin karar organı İl Genel Meclisidir.

Cevap: C

12. Görevleriyle ilgili bir suç nedeniyle haklarında soruşturma veya kovuşturma açılan belediye başkanı, kesin hükme kadar İçişleri Bakanı tarafından görevden uzaklaştırılabilir. Görevden uzaklaştırma kararı iki ayda bir gözden geçirilir. Devamında kamu yararı bulunmayan görevden uzaklaştırma kararı kaldırılır. Görevden uzaklaştırılanlar hakkında; kovuşturma açılmaması, kamu davasının düşmesi veya beraat kararı verilmesi, davanın genel af ile ortadan kaldırılması veya görevden düşürülmeyi gerektirmeyen bir suçla mahkûm olunması durumunda görevden uzaklaştırma kararı kaldırılır.

Cevap: B

13. Devlet memurlarına verilen disiplin cezaları:

- Uyarma
- Kınama
- Aylıktan kesme
- Kademe ilerlemesinin durdurulması
- Memurluktan çıkarma

Cevap: C

14. Merkezi idarenin mahalli idareler ve hizmet kuruluşları üzerindeki (farklı tüzel kişileri) denetim aracına idari vesayet denir. İdari vesayet idarenin bütünlüğü ilkesinin bir aracıdır. Merkezi yönetim teşkilatının vilayetteki temsilcisi olan valinin, mahalli idare amiri olan belediye başkanı üzerindeki denetim yetkisi idari vesayettir.

Cevap: D

1. Yargı yetkisi Türkiye tarafından da Kabul edilmiş olan İnsan Hakları Mahkemesi Avrupa Konseyi'nin bünyesinde yer almaktadır.

Cevap: D

2. Kısa adı FAO olan Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Dünya Milletlerinin tarım, orman ve balıkçılık alanlarında verimliliği arttırıp beslenme ve hayat seviyesinin yükseltilmesini amaçlayan, Birleşmiş Milletler'e bağlı bir uzmanlık kurumudur.

Cevap: D

3. Türkiye; BM, Avrupa Konseyi, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü ve İslam Konferansı Örgütü'nün kurucu üyeleri arasında yer almaktadır. Kuzey Amerika örgütlenmesi olarak doğan, ardından Meksika'nın katılımıyla Kuzey ve Orta Amerika'da ekonomik bir işbirliğini sağlamaya yönelik bir örgüt kimliğine bürünen NAFTA ise Türkiye'nin üye olmadığı ve coğrafi şartlar itibarıyla de üye olmasının mümkün olmadığı örgütler arasında yer almaktadır.

Cevap: C

4. Biyoçeşitlilik, toprak, su ve doğal çevrenin korunmasına ilişkin milli politikaların oluşturulmasına yardımcı olmak ve bu esaslardan ödün verilmemesi için mücadele etmek, erozyon felaketinin doğuracağı sonuçlar, alınacak tedbirler konusunda halkımızı bilgilendirmek, bilinçlendirmek ve böylece oluşturulacak bilinçli ve etkin kamuoyu desteği ile hükümetleri erozyonla mücadelede, gerçekçi ve uygulanabilir politikalar üretme ve uygulamaya teşvik etmek, ağaç ve orman sevgisini topluma mal etmek hedefleri doğrultusunda kurulan yardımcı kuruluş, Türkiye Erozyonla Mücadele Vakfı (TEMA)'dır.

Cevap: D

5. 1948 yılında yürürlüğe giren Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, insan hakları manzumesi adına atılan ilk adım olarak belirmiştir. Bu bildiriye temel hak ve hürriyetler üzerinde durulmuştur ve sosyal ve ekonomik haklar ikinci planda tutulmuştur. Üstelik devletin bütün vatandaşlarına iş bulma zorunluluğu BM'ye taraf devletlerin dahi yüklenemeyeceği bir sorumluluğa işaret etmektedir ki, devletler bu tip ödevleri üstlenirken ekonomik güçleri oranında istihdam yaratabileceklerini ifade etmektedirler.

Cevap: C

6. Yerinden yönetim sisteminin uygulanması, bir devlet içinde, devlet tüzelkişiliği yanında birden fazla kamu tüzelkişilerinin ortaya çıkmasına yol açar. Yerinden yönetim sisteminin yer yönünden uygulanması sonucu ortaya çıkan yerel yönetimlerin birer kamu tüzelkişisi oldukları bizzat Anayasa'da belirtilmiştir. Belli bir mesleğe sahip olanların ortak gereksinimlerini karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişimini sağlamak ve benzeri hizmetleri gören ve gördükleri hizmetler dolayısıyla merkezi idarenin dışında tutulmuş bulunan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları; aynı biçimde gördükleri hizmetin teknik bilgi ve uzmanlığı gerektirmesi dolayısıyla merkezi idare dışında tutulmuş bulunan TRT; yüksek öğrenim kurumlarından Üniversiteler, bağımsız idari otoritelerden Rekabet Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu kamu tüzel kişiliği niteliklerini doğrudan doğruya yasakoyucunun iradesinden almaktadırlar. Emniyet Genel Müdürlüğü devlet tüzel kişiliği içerisinde İçişleri Bakanlığına bağlı bir teşkilattır.

Cevap: A

7. 9 Nisan 1949'da Washington Antlaşması ile kurulan Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü'nün bilinen adı NATO'dur (North Atlantic Treaty Organization). NATO bir kolektif savunma örgütü olarak bilinmektedir.

Cevap: C

8. Türkiye dışında henüz hiçbir devlet tarafından hukuki olarak tanınmayan ancak bir takım ülkeler nezdinde ekonomik ve siyasi ilişkiler geliştiren KKTC, uluslar arası sistemde daha ziyade Müslüman ülkelerle bir takım işbirliği zeminleri bulabilmiştir. İslam Konferansı Örgütü, KKTC'ye gözlemci üye sıfatı vererek, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni uluslar arası hukukta bağımsız devlet pozisyonunda değerlendirdiğini ortaya koymuştur.

Cevap: A

9. Türk idare teşkilatı ikili bir yapıya sahiptir. Merkezden yönetim ve yerinden yönetim olarak teşkilatlanmış bu yapının merkezden yönetim birimleri devlet tüzelkişiliği içinde yer almaktadır. Merkezden yönetimin başkent teşkilatını; cumhurbaşkanı, başbakan, Bakanlar Kurulu ve Bakanlıklar oluşturmaktadır. Para politikasını belirleyen ve piyasadaki likidite oranını düzenleyen kurul Merkez Bankası'dır.

Cevap: E

10. Türkiye ile Avrupa Birliği ilişkileri Temmuz 1959'da Türkiye'nin tam üyelik için başvurmasıyla başlamıştır. Bu tarihten önce olan gelişmeler Avrupa Birliği ile ilgili değildir.

Cevap: A

11. T.C Emekli Sandığı, Türkiye İş Kurumu, S.S.K, Bağ-Kur ve Ordu Yardımlaşma Kurumu polis sandığı, sosyal kamu kurumu niteliğindedir. 16 Mayıs 2006 tarih ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu kanunu ile yeni bir Sosyal Güvenlik Kurumu kurulmuştur. Sosyal kamu kurumları, ilgililerin yönetime katılmaları suretiyle yönetilirler, verdiği hizmetler karşılığında vergi niteliğinde para toplarlar, karma bir hukuki rejime tabidirler ve kamu gücünden kaynaklanan yetki ve ayrıcalıklara sahiptirler. Oysa Türkiye Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü bilimsel faaliyetler üstlenen bir kurum olarak ifade edilen bu özelliklere haiz olmamakla birlikte sosyal kamu kurumu olarak kabul edilemez.

Cevap: E

12. Ülkemizde el konulan bankaların mal varlığı Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na aktarılmaktadır. Denetlemeler sonucunda; kredi kuruluşunun temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetiminin Fona devrini müteakip, zararın mevcut ortakların sermayesinden indirilmesi kaydıyla, kısmen veya tamamen devir, satış veya birleştirilmesi işlemlerini gerçekleştirmek TMSF'nin görevidir. Finansal sistemin bütününe sırayet edebilecek ölçüde olumsuz gelişmelerin, diğer kamu kurumları ile birlikte tespitine yönelik çalışmaları yapmak ve bu çerçevede Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen olağanüstü tedbirleri derhal uygulamak TMSF'nin alacağı tedbirler arasındadır.

Cevap: D

13. 1963 tarihli Ankara Antlaşması ile başlayan Türkiye Avrupa Birliği ilişkileri, 1980 askeri müdahalesi ile dondurulmuştur. Sivil yönetimin tekrar söz sahibi olmasına paralel olarak yeniden mesafe alınan ilişkilerde ilk tam üyelik başvurusu Turgut Özal'ın başbakanlığı döneminde 14 Nisan 1987 tarihinde gerçekleşmiştir. AB bu başvuruyu bir yıl sonra sürecin olgunlaşması adına reddetmiştir.

Cevap: C

14. 1982 Anayasası'nın 124. maddesinin 1. fıkrasında yönetmelik çıkarabilecek kuruluşlar açıkça gösterilmiştir. Anayasanın 136. maddesine göre, genel idare içinde yer alan Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Başbakanlığa bağlı olarak kurulduğu, kuruluş ve görevlerine ilişkin 633 sayılı Yasanın 1. maddesinde vurgulanmış bulunmaktadır. Belirtilen anayasal ve yasal duruma göre, tüzelkişiliği haiz bir kamu kurumu niteliğinde olmayan Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kendi görev alanıyla da ilgili olsa kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere yönetmelik çıkarma yetkisinin bulunmadığı açıktır.

Cevap: D

15. Genel Uygunluk Bildirimi, Sayıştay tarafından hazırlanır. Bütçe gerekçesi ve bütçe kanun tasarısı TBMM tarafından hazırlanırken, aylık enflasyon rakamları Türkiye İstatistik Kurumu tarafından çıkarılır.

Cevap: D

İnsan Hakları

VATANDAŞLIK

Test 17 Çözümü

1. Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ya da tüzel kişinin başvuracağı kurum Adalet Bakanlığı ile ilişkili bir kurumdur.

Cevap: C

2. Türkiye İnsan Hakları eşitlik ve eşitlik kurumu Cumhurbaşkanlığı tarafından 4 yıllığına atanan 11 üyeden oluşur.

Cevap: C

3. Türkiye İnsan hakları eşitlik kurumu biri başkan biri ikinci başkan olmak üzere 11 üyeden oluşur.

Cevap: E

4. Bir gerçek veya tüzel kişinin, hak ve özgürlüklerinden aynı ya da benzer konumda bulunanlarla kıyasla eşit şekilde yararlanmasını engelleyen veya zorlaştıran her türlü ayrımcı muameleye doğrudan ayrımcılık denir.

Cevap: A

5. TBMM'ye bağlı ihtisas komisyonlarından biri olan İnsan hakları ihlalleri inceleme komisyonu 1990 yılında kurulmuştur.

Cevap: A

6. Yasama organı bünyesinde insan haklarına ilişkin kurulan Dijital mecralar komisyonu 2020 yılında kurulmuştur.

Cevap: B

7. İnsan hakları ve eşitlik kurumu kanununa göre; engelli bireylerin hak ve özgürlüklerden eşit şekilde yararlanabilmesi için bireyselleştirilmiş gerekli düzenlemelerin yapılmasını ifade eden kavram makul düzenlemedir.

Cevap: C

8. Dünya tarihinin ilk anayasal belgesi kabul edilen Magna Carta 1215 yılında düzenlenmiştir.

Cevap: B

9. Uluslararası Çalışma Örgütü I. Dünya savaşını sona erdiren Versailles antlaşması ile 1919 yılında kurulmuştur.

Cevap: A

10. Uluslararası Ceza Mahkemesi Roma Statüsü ile 17 Temmuz 1998 yılında kabul edilip kurulmuştur.

Cevap: B

11. Türkiye İnsan Hakları Eşitlik Kurumu 20 Nisan 2016 yılında kurulmuştur.

Cevap: D

12. Karel Vasak'ın insan hakları kuşak sınıflandırmasında üçüncü kuşak haklar dayanışma haklarıdır. Çevre, barış, ortak kültürel miras gibi haklar. Sosyal güvenlik hakkı 2.kuşak haklardandır.

Cevap: E

İnsan Hakları

VATANDAŞLIK

Test 18 Çözümü

1. Karel Vasak insan hakları kuşak sınıflandırması;
II.KUŞAK HAKLAR
- ✓ Çalışma hakkı
  - ✓ Sendika kurma hakkı
  - ✓ Grev toplu sözleşme
  - ✓ Eğitim hakkı
  - ✓ Sağlık hakkı
  - ✓ Barınma ve beslenme hakkı
  - ✓ Kültürel yaşama katılma hakkı
  - ✓ Sosyal güvenlik hakkı

Cevap: B

2. Temel hak ve hürriyetleri sınıflara ayıran Jellinektir. Temel hak ve hürriyetler kişisel (negatif statü), Sosyal (pozitif statü) ve siyasi (aktif statü) olmak üzere üçe ayrılır.
- Konut hakkı, Eğitim hakkı, Sendika hakkı, Sağlık hakkı pozitif statü haklarındandır. Dilekçe hakkı siyasi haklardandır.

Cevap: E

3. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi 10 aralık 1948 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından imzalanmıştır.

Cevap: A

4. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiseri Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğine bağlıdır.

Cevap: A

5. Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğine bağlı İnsan hakları yüksek komiserliği görev süresi 4 yıldır.

Cevap: C

6. Birleşmiş Milletler İnsan hakları Yüksek Komiserliği Merkezi ABD New York'tur.

Cevap: B

7. Birleşmiş Milletler İnsan hakları alanında 1948 yılında soykırım sözleşmesini kabul etmiştir.

Cevap: A

8. Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklara ilişkin Uluslararası Sözleşmesinin denetim mekanizması İnsan Hakları Komitesidir.

Cevap: A

9. İnsan Hakları Komitesinin taraf devletlerin vatandaşı olan ve seçim yoluyla üye olan 18 bağımsız uzmanı vardır.

Cevap: C

10. Evrensel Periyodik İnceleme mekanizması Birleşmiş Milletler İnsan hakları konseyi tarafından yerine getirilmektedir.

Cevap: B

11. Üye devletlerin Avrupa insan hakları mahkemesinin kararlarına ve bazı hükümlerine uymasını sağlayan Bakanlar Komitesidir.

Cevap: A

12. Avrupa insan hakları sözleşmesinin maddeleri;

- ✓ Yaşam hakkı
- ✓ İşkence yasağı
- ✓ Kölelik ve zorla çalıştırma yasağı
- ✓ Özgürlük ve güvenlik
- ✓ Adil yargılama hakkı
- ✓ Özel ve aile hayatına saygı
- ✓ Dernek kurma

Cevap: E

İnsan Hakları

VATANDAŞLIK

Test 19 Çözümü

1. Türkiye 18 nisan 2001 tarihinde Avrupa insan hakları sözleşmesinin 12 numaralı ek protokolünü imzalamış ancak henüz onaylamamıştır.

Cevap: C

2. Barış zamanında idam cezası Avrupa İnsan Hakları sözleşmesinin 6 numaralı ek protokolü ile kaldırılmıştır.

Cevap: A

3. Barış zamanı idam cezası 6 numaralı, her koşulda idam cezasının kaldırılması, Avrupa İnsan Hakları sözleşmesinin 13 numaralı ek protokolü ile kaldırılmıştır.

Cevap: C

4. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde yargısal birimler; Daireler, komiteler, tek hakim ve büyük dairedir.

Cevap: E

5. Dairelerin esasa ilişkin verdiği kararlar karar tarihi itibariyle kesinleşmez. Kararlara 3 ay içinde hem ilgili devletin hem başvuruçunun itiraz hakkı vardır.

Cevap: B

6. 2020 tarihinde kurulan TBMM Başkanlığına bağlı olan komisyon üye sayısı yasama döneminde 17'dir.

Cevap: B

7. Kadın erkek fırsat eşitliği komisyonu TBMM bünyesinde kadın erkek fırsat eşitliğinin sağlanması için 2009 yılında kurulmuştur

Cevap: E

8. Engellilerin hak ve özgürlüklerini tam ve diğer bireylere eşit şekilde kullanılmasını ve bunlardan yararlanılmasını sağlamak üzere belirli durumlarda ihtiyaç duyulan mali imkanlar nispetinde ölçülü gerekli ve uygun değişikliklere Makul düzenleme denilmektedir.

Cevap: D

9. Kişiyi işinden soğutmak, dışlamak bıktırmak amacıyla kasıtlı olarak yapılan eylemler İnsan hakları eşitlik kurumu kanununa göre İşyerinde yıldırma kavramı ile ilgilidir.

Cevap: B

10. Bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerinden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını kanunda öngörülen ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü muameleye İnsan hakları eşitlik kurumu kanununa göre Doğrudan ayrımcılık adı verilmektedir.

Cevap: A

11. Kişisel verileri koruma kurumunun ilişkilendirildiği bakanlık Adalet Bakanlığıdır.

Cevap: D

12. Kişisel verileri koruma kurulu üyelerinin görev süresi 4 yıldır.

Cevap: C

İnsan Hakları

VATANDAŞLIK

Test 20 Çözümü

1. Kişisel verileri koruma kurulu 9 üyeden oluşur. Görev süreleri 4 yıldır. Görevi sona eren üyeler tekrar seçilebilir.

Cevap: E

2. Kamu görevlileri etik kurulu biri başkan olmak üzere 11 üyeden oluşur.

Cevap: C

3. TBMM Başkanlığına bağlı olan Kamu Denetçiliği Kurumu 1982 anayasası 2010 değişikliği ile anayasaya dahil edilmiştir.

Cevap: D

4. 6328 Sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununa göre baş denetçi olmak için en az 50 yaşını doldurma şartı bulunmaktadır.

Cevap: D

5. Kamu denetçisi kurumu üyeleri TBMM tarafından 4 yıl için seçilir

Cevap: C

6. Bilgi edinme değerlendirme kurulu üye sayısı 9 dur. Başkan kurul üyeleri arasından seçilir.

Cevap: B

7. Başvurusu reddedilmiş sayılan başvuru sahipleri bu tarihten itibaren 15 gün içinde Bilgi edinme değerlendirme kuruluna yazılı olarak itiraz edebilir.

Cevap: B

8. Başvurusu reddedilmiş sayılan başvuru sahipleri bu tarihten itibaren 15 gün içinde Bilgi edinme değerlendirme kuruluna yazılı olarak itiraz edebilir. Kurul yapılan itiraza 30 iş günü içinde karar verir.

Cevap: E

9. Kurum ve kuruluşlar, başvuru üzerine istenen bilgi veya belgeye erişimi 15 gün içinde sağlarlar.

Cevap: B